ЮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряат-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 166 (6356)
АВГУСТЫН 24
ПЯТНИЦА
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ПАРТИЙНА ҺУРАЛСАЛАЙ ШЭНЭ ЖЭЛДЭ ҺАЙНААР БЭЛЭДХЭХЭ

Партийна һуралсалай шэнэ жэл городуудта октябриин 1-һээ, хүдөө нютагуудта сентябриин 15-һаа эхилхэнь. Һуралсалай жэлдэ партийна организацинуудай бултадаа һайнаар бэлдээ һаань, тэрэчние эмхитэйгээр эхилхэ ба һайн шанартайгаар үнгэргэхэ үндэһэн табигдаха байна.

Республикымнай олонхи аймагуудай ба городуудай партийна организацинууд үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ партийна гэгээрэлэй хүдэлмэрие зарим тэды һайжаруулһан юм, гэбэшье политһургуулинуудай кружогуудай хүдэлмэридэ, пропагандистнуудые шэлэн олохо хэрэгтэ горьтойхон дутагдалнууд үшөөл бии байгаа һэн. Жэшээлхэдэ, ВКП(б)-гэй Занграйн, Баунтын, Кударын айкомууд теоретическэ бага бэлэдхэлтэй хүнүүдые пропагандистнуудаар томилжо, нёдондо ехэ алдуу гаргаһан байгаа. Энэ алдууе һуралсалай шэнэ жэлдэ дабтажа огто болохогүй.

ВКП(б)-гэй ЦК хадаа бүхы политһургуулинуудые ба кружогуудые мэргэжэл ехэтэй пропагандистнуудаар хангаха, занятинуудай идейно-политическэ хэмжээе улам дээшэлүүлхэ, марксистско-ленинскэ теориие бэеэ даагаад шудалдаг нүхэдтэ хододоо туһаламжа үзүүлжэ байха гээшэ партийна организацинуудай шухала зорилго гэжэ һургана.

Тиимэһээ, партийна организацинууд хадаа, түбхын түрүүндэ, пропагандистска кадрнуудые шэлэн олохо, тэдэнэй теоретическэ бэлэдхэлыень ба дүй дүршэлыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ саг үргэлжэ анхаралаа табиха зэргэтэй. Марксизм-ленинизмые шудалалгадань коммунистнуудта бодотоор туһалжа шадаха, политһургуулинуудые ба кружогуудые үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ һайнаар хүтэлбэрилһэн нүхэдые пропагандистска хүдэлмэридэнь мүнөө дахин табиха хэрэгтэй. Пропагандистска кадрнуудые шэлэн олохо хэрэгые ВКП(б)-гэй айкомуудай ба райкомуудай имагтал пропагандын ба агитациин таһагууд эрхилхэ бэшэ, харин партийна комитедүүдэй секретарьнууд өөһэдөө хүтэлбэрилхэ ёһотой. Пропагандист бүхэниие партиин айкомой бюрогоор батална шухала.

ВКП(б)-гэй айкомуудай ба райкомуудай пропаганда болон агитациин таһагууд хадаа политһургуулинуудай, кружогуудай бүхы пропагандистнуудые бэлдэхэ, тэдэнэй һуралсалай-методическа туһаламжа үзүүлхэ талаар зохихо хэмжээ хододоо абаха зэргэтэй. Пропагандистнуудай саг үргэлжэ хүдэлмэрилдэг семинарнуудые мүнөө эмхидхэхээр болоо, юуб гэхэдэ, сентябрь һараһаа тэдэнэр хүдэлмэрилжэ эхилхэ байна.

Тус семинарнууд хадаа пропагандистнуудай мэргэжэлээ дээшэлүүлхэдэнь, занятинуудтаа бэлдэхэдэнь туһалха шухала зүйл болохо гэжэ дүй дүршэл харуулаа. Гэбэшье, һуралсалай үнгэрэгшэ жэлдэ пропагандистнуудай саг үргэлжэ хүдэлмэрилдэг семинарнуудые ВКП(б)-гэй Хориин, Зэдын айкомуудай тоодоггүй байһанһаань боложо, тэндэ зарим политһургуулинуудай, кружогуудай занятинууд хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэдэг байгаа. Партийна һуралсалай шэнэ жэлдэ энэ алдууе дабтажа болохогүй. Партийна организаци хадаа семинарнуудта бүхы пропагандистнуудые хабаадуулха, тэдэнэй занятинуудые саг соонь үнгэргэжэ байха уялгатай. Методикын асуудалнууд, политһургуулинууд ба кружогуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай асуудалнууд семинарнууд дээрэ хододоо хэлсэгдэжэ байха ёһотой.

Партийна һуралсалай үнгэрэгшэ жэлдэ ВКП(б)-гэй зарим айкомууд штатна пропагандистнуудаа үни удаанаар элдэб командировкодо эльгээдэг байгаа, энэнь политһургуулинуудай ба кружогуудай хүдэлмэридэ нилээд һаад ушаруулдаг һэн. Һуралсалай шэнэ жэлдэ энэ алдууе дахин дабтажа болохогүй.

Политическэ болон юрэнхы эрдэмэй талаар һурагша бүхэнэй бэлэдхэлые хараадаа абажа, политһургуулинуудые, кружогуудые, партийна үдэшын һургуулинуудые эмхидхэһэнһээ партийна һуралсалай шанар мүн лэ дулдыдадаг. Һуралсалай шэнэ жэлдэ политһургуулинуудые, кружогуудые ба партийна үдэшын һургуулинуудые эмхидхэхэдээ, партийна организацинууд хадаа коммунист бүхэнтэй хөөрэлдэжэ, ямар һургуулида тэрэнэй һураха дуратай байһаниие тодорхойлхо зэргэтэй. Үнгэрэгшэ жэлдэ һуралсалайнгаа программые хүсэд ойлгоогүй гараһан коммунистнуудай материалаа һайнаар шудалхынь тула мүнөө бодото туһаламжа үзүүлхэ шухала. Политһургуулиие гү, али кружогые үнгэрэгшэ жэлдэ дүүргэһэн аад, мүнөө жэлдэ дахин тэрэнээ дабтахаа хүсэһэн коммунистын эрилтые хангаха хэрэгтэй.

Ажалшад хадаа большевистскэ партиие, Советскэ гүрэниие байгуулагшад В И Ленинэй, И. В. Сталинай биографинуудые һайнаар шудалхаяа ехэтэ хүсэлэг байна. Тиимэһээ В. И. Ленинэй, И. В. Сталинай биографинуудые шудалалгада коммунистнуудые ба партийнабэшэ элэбхитэдые шадаал һаа олоор хабаадуулха хэрэгтэй.

Манай кадрнуудай, советскэ интеллигенциин политическэ эрдэмээ дээшэлүүлхэ гол методынь марксизм-ленинизмые бэеэ даагаад шудалха ябадал болоно. Тиимэһээ партийна организацинууд хадаа һуралсалай шэнэ жэлдэ марксизм-ленинизмые бэеэ даагаад шудалалгада партийна, советскэ, комсомольско ба ажахын хүдэлмэрилэгшэдые олоор хабаадуулха ёһотой. Мүн һуралсалай жэлэй эхилээдүйдэ консультантнуудые томилхо ба тэдэнэртэ заабари үгэхэ шухала. Партийна организацинууд, парткабинедүүд болбол марксизм-ленинизмые бэеэ даагаад шудалагшадта туһаламжа болгон, консультацинуудые, илангаяа теоретическэ хөөрэлдөөнүүдые, реферадуудые бэшэлгэ ба тэдэниие зүбшэн хэлсэлгэ эмхидхэхэ, марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудые бэеэ даагаад шудалха талаар дүй дүршэлөө халан абалсалга үнгэргэжэ байха зэргэтэй.

ВКП(б)-гэй Яруунын, Баргажанай, Зэдын, Ториин, Закаменай ба бусад зарим айкомууд партийна һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэлые үшөө мүнөө эхилээдүй байһаар. Энэ алдуугаа дары усадхажа, партийна һуралсалай шэнэ жэлые һайн бэлэдхэлтэйгээр угтаха гээшэ партиин айкомуудай шухала зорилго болоно.

«Кижингинский колхозник», «Закаменская правда» ба бусад зарим аймгазетэнүүд коммунистнуудай политическэ һуралсалай асуудалнууд тухай нёлондо тон үсөө бэшэдэг байгаа. Энэ дутагдалаа дахин дабтажа болохогүй Аймагуудай ба городуудай газетэнүүд хадаа партийна һуралсал тухай материалнуудые хододоо толилжо байха зэргэтэй.

Һуралсалай шэнэ жэл хүрэтэр үлэһэн богонихон болзор соо бүхы дутагдалнуудаа хүсэлдүүлжэ, тэрэниие бэлэдхэл түгэсөөр угтаха гэһэн зорилго мүнөө табигдана.

МҮРЫСЭГШЭДЭЙ АМЖАЛТА

Улан-Удын бүлэг предприятинуудай ба республиканска зүбшэлдэ хабаадагшадай хандалганууды зүбшэн хэлсэлгэ республикын загаһанай промышленностиин предприятинуудта мүнөө шанагүй боложо байна. Тиин загаһашад Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, дээшэлүүлэгдэһэн уялганууды абана.

Социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлһэн коллективүүд амжалтануудые туйлажа эхилээ. Жэшээлхэдэ, Усть-Баргажанай загаһанай комбинат загаһа бариха гурбадахи кварталайнгаа түсэбые бүри августын эхээр дүүргэхэһээ гадна, квартальна түсэбһөө гадуур 480 пүүд эрхим шанартай загаһа барина.

К.Скворцов.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр *Иосиф Виссарионович* СТАЛИНДА

Грузинска ССР-тэ шэниисэ үйлэдбэрилгэ ехэдхэхэ тухай Танай заабаринуудые бэелүүлэн Грузиин колхозууд Советскэ правительствын туһаламжын ашаар энэ жэлдэ шэниисын һайн ургаса ургуулаа гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда элидхэнэбди. Орсоһото гол районуудта ургаса хуряалга эмхитэйгээр ба богони болзор соо үнгэргэгдөө. Колхозууд ба совхозууд таряа бэлэдхэхэ жэлэй түсэбые болзорһоонь урид 101 процент дүүргээ, шэниисэ тушааха түсэб 101,5 процент дүүргэгдээ. 1950 онойхидо орходоо 1 миллион 883 мянган пүүд үлүү ехэ таряан энэ жэлдэ гүрэндэ тушаагдаа. МТС-эй хүдэлмэриин түлөө барюулагдаһан счёдуудаар колхозууд гүрэндэ таряа тушаажа үргэлжэлһөөр.

Шэниисын һайн ургаса абаад, колхозууд өөһэдыгөө үрһэнүүдээр хангаа. Фуражна, страховой ба ниитын ондоо фонднуудые байгуулжа, хубаагдахагүй фонднуудые ехэдхэжэ, үйлэдбэриин ба ажахын байрануудые барилгада шухала хэрэгтэй мүнгэн зөөри һомолжо байна. Гэхэтэй хамта колхозууд урдадаа үгэжэ байһанһаа нилээд ехэ таряа колхозниг үүдай ажалта үдэртэнь үгэнэ.

Грузинска ССР-эй колхознигууд, МТС-үүдэй ба совхозуудай хүдэлмэришэд болон албахаагшад, партийна ба советскэ хүдэлмэрилэгшэд ойрын үдэрнүүдтэ колосто культурануудай хуряалга ба сохилгые дүүргэхэ, шэниисэ бэлэдхэхэ түсэбөө нилээд ехээр үлүүлэн дүүргэхэ, гэхэтэй хамта, кукуруза саг соонь хуряахын ба гүрэндэ кукуруза тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхын тулада бэлэдхэлэй шухала хүдэлмэри хэхэ гэжэ уялга абана.

Республикын колхозууд ба МТС-үүд ерэхэ жэлдэ шэниисын ба бусад культурануудай улам үндэр ургаса абалга туйлахын тулада намарай тарилга ба намарай пар хахалалгые үндэр һайн шанартайгаар үнгэргэхэ ехэ хүдэлмэри хэжэ байна.

Грузинска ССР-эй ажалшад Грузинска ССР-эй хүдөө ажахыда үзүүлһэн ехэ туһаламжынь түлөө, манай агуу ехэ Советскэ Эхэ ороной саашадаа һалбаран хүгжэхэ тухай үдэр бүриин анхарал оролдолгынь түлөө большевистскэ партида, Советскэ правительстводо ба хүндэтэ нүхэр Сталин, Танда өөртэтнай гүнзэгы баясхалан хүргэнэ.

Грузиин КП(б)-гэй ЦК-гэй секретарь К. ЧАРКВИАНИ.
Грузинска ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо З. КЕЦХОВЕЛИ.
СССР-эй бэлэдхэлэй Министерствоһээ Грузинска ССР-тэ байгаа түлөөлэгшэ Д. ХАНТАДЗЕ.
Грузинска ССР-эй хүдөө ажахын Министр В. МИРИАНАШВИЛИ.

ХҮДЭЛМЭРИИНГӨӨ ГРАФИК ҮДЭР БҮРИ ДҮҮРГЭХЭ

☆

Республикын аймагуудта таряа хуряалгын ябаса тухай

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын 1951 оной августын 20-ной мэдээн

Аймагууд	Таряа хуряалга (процентээр)	Тэрэ тоодо комбайнаар (гектараар)
Зэдын	8,9	1187
Тарбагатайн	6,3	846
Кударын	5.0	378
Прибайкальска	4,8	—
Мухаршэбэрэй	4.1	1325
Иволгын	4.0	555
Баргажанай	3,8	—
Кабанскын	3 3	—
Сэлэнгын	3.0	578
Заиграйн	2.9	447
Ториин	2,9	—
Бичурын	2,7	838
Кяхтын	1.7	183
Закаменай	1.4	22
Курумканай	1,3	86
Байкало-Кударын	1,0	79
Хориин	0 2	5

Бусад аймагууд таряа хуряалга эхилээдүй.

Е. Мясниковагай бригада таряа муугаар хуряана

Иволгын МТС-эй харьяата олонхи колхозууд намарай хара таряа хуряажа эхилэнхэй. Мүн тэрэшэлэн Иволгын аймагай Саянтын сельсоведэй Калининай нэрэмжэтэ колхоздо энэ культура хуряагдажа байна. Гэхэтэй хамта, таряа хуряалгын түрүүшын үдэрһөө энэ колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй һанаа амаржанги байдалда ороһоной гэмээр тон ехэ таряан гээлтэдэ оруулагдаһан байна. Жэшээнь, Е. Мясниковагай хүтэлбэрилдэг нэгэдэхи бригадада Подхребёт гэжэ участогай 34 гектар талмай дээрэ дунда зэргээр квадратна метр бүхэндэ намарай хара тарянай 22 колос гээлтэдэ оруулагдаһан байха юм. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Мельников, бригадир Е. Мясникова гэгшэд иимэ ябадалда һанаа амараар хандана.

Калининай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд энэ баримтые хамтынгаа суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэжэ, голодһо гаргагшадые ба тэрээндэ хамаагүйгөөр хандагшадые эрид шүүмжэлхэ ёһотой. Тарячай гээлтэдэ оруулагдаһанай түлөө аймагай хүдөө ажахын таһагай агрономууд тэрэшэлэн харюусаха байна. Тэдэнэр болбол таряа хуряалгын шанарай хойноһоо хиналта тон һулаар хэнэ.

Л. Бондаренко.

☆ ☆

Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо

Бичурын аймагай Харланай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой полинууд дээрэ таряа хуряалгын ба гүрэндэ таряа тушаалгын халуун хүдэлмэри эхилэнхэй. Ургаса хуряалгын түрүүшын 2 үдэр соо Окино-Ключевскойн МТС-эй комбайнер Р. Очиров «Коммунар» комбайнаар тус колхозой № 3 участогта 26 гектар шэниисын таряа хуряагаа. Комбайнернууд Д. Д. Дондопов, Б. Дашеев, Б. Бадмаев гэгшэд тус колхозой № 1 ба 2 участогуудта хүдэлмэрилхэ зуураа, хоёр үдэрэй хугасаа соо 55 гектар таряа хуряаһан байна.

Тус колхозой полинууд дээрэ хүдэлмэрилжэ байгаа Окино-Ключевскойн МТС-эй 6 комбайн ажалайнгаа даалгабаринуудые түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилжэ үлүүлэн дүүргэнэ.

Мүн энэ колхоз гүрэндэ таряа тушаалгаа эмхитэйгээр эхилээ. Хуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилэн таряа хиидхэлгэ, хатаалга эмхидхэгдэнхэй. Һүүлэй мэдээгээр тус колхоз «Заготзерногой» Харланай пунктда 420 пүүд таряа тушаагаа.

—Манай колхоз 1500 гектар таряалантай. Ургаса хуряалгада 170 колхознигууд хүдэлмэрилжэ, тэрээниие хүдэлмэриин 30 үдэр соо, гүрэндэ таряа тушаалгые сентябриин 15 хүрэтэр дүүргэхэ гэһэн социалистическэ уялга манай колхозой гэшүүд даажа абанхай. Абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүхы арга боломжонуудаа хэрэглэжэ байнабди,—гэжэ тус колхозой правлениин түрүүлэгшэ, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Доржи Гармаевич Гармаев хөөрэнэ.

Таряа хуряалга ба тушаалгые жэгдэрүүлэн ябуулхаар болоо

КУДАРА-СОМОН. Аймагай түрүү колхозууд эртын культурануудай ургаса хуряалгые эмхитэйгээр эхилээд, гүрэндэ таряа тушаажа захалаа. «Комбайн» колхоз аймаг дотороо эгээн түрүүлэн 324 пүүд эрхим таряа гүрэндөө тушаажа, № 1 квитанци абаба. Удаань «Путь социализма» колхоз таряа тушаалгые эхилээ.

Хамнигадайн, Ехэ-Кударын МТС-үүдэй түрүү комбайнернууд Суулгын МТС-эй солото комбайнер Минай Суменковой уряагаар социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, хуряалгын түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилэн эрхим жэшээнүүдые харуулна. Кударын сомоной «Баян-Булак» колхозой поли дээрэ П. Сундуповай комбайн хуряалгын түрүүшын үдэрһөө эхилэн нэгэшье һаадгүйгөөр хүдэлмэрилжэ, үдэрэйнгөө даалгабариие 160 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Ехэ-Кударын МТС-эй комбайнернууд А. Андреев, Г. Доржиев, З. Будаев ба бусад Мологовой, Калининай ба Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозуудай полинууд дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа, ажалай эрхим амжалтануудые туйлана.

Аймагай олохон колхозуудай полинууд дээрэ комбайнһаа гадна морин жаткануud гараһан байна. «Путь Октября» колхозой гэшүүд Иван ба Борис Яковлевтан морин жаткануудаар 2 үдэр соо хүдэлмэрилхэ зуураа, үдэрэй 6—6 гектар эртын хара таряа хуряагаа.

Гэхэтэй хамта, таряа тушаалгада ба хуряалгада бэлэдхэл муутай байһан баримтанууд эндэхи олохон колхозуудта үзэгдэнэ. «Баян Булак» колхоз (правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Д. Бадмаев, парторганизациинь секретарь Д. Цыдыпов) инженер Гоголевой системын сушилкатай аад, тэрэнээ мүнөө хүрэтэр заһабарилаадүй. Тиихэдэ таряа хатааха хоёр юрын сушилканууд эндэ бии, теэд 70 гаран центнер шэниисэ сохигдоһон аад хатаагдажа хүшхүртөөгүй байна.

Аймагай колхозуудта ургаса хуряалга ба гүрэндэ таряа тушаалга жэгдэрэн эхилээдүй. Кагановичын, Ленинэй, Ждановай нэрэмжэтэ колхозууд мүнөө хүрэтэр ургаса хуряалгын хүдэлмэринүүдые эхилээдүй байһаар. Эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Цыбиков, Дагбаев, Цагадаев гэгшэд тарянай үргэлжэдөө эдеэшэхые хүлеэжэ байна. Тэдэнэр нёдондо иигэжэ нэбшор нобшорһоор тарягаа саһанда дарүулаа һэн.

Ургаса хуряалгые жэгдэрүүлэн үргэнөөр ябуулжа, гүрэндэ таряа тушаалгые графигайнгаа ёһоор эмхидхэхээр болоо.

Б. Дымбрылов,
манай корреспондент.

Советскэ Союз дотор

КОММУНИЗМЫН АГУУЕХЭ БАРИЛГАНУУД ТУХАЙ ХОЁР ЗУУ МЯНГАН ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД

АЛМА-АТА. Хүндэ машина бүтээлгын Алма-Атинска заводой хара металлургиин цех дотор коммунизмын агууехэ барилгануудай карта социалистическэ мүрысөөнэй показателиин доскатай зэргэлээд харагдана. Тус цех агууехэ барилгануудай хүндэтэ захил дүүргэдэг юм. Карта ба показателиин доска хоёрой зэргэлээд байһан ушар хадаа юрэ хүршэлһэн ябадал бэшэ. Ажалай бүтээсын ургалтын процент бүхэниинь Сталинградска гидроэлектростанциин ток үгэхэ, мүн Каспишадарай сүл губи газарые волжско уһанай амидыруулха час дүтэлүүлхэ байна гэжэ машина бүтээгшэд мэдэнэ. Карта хадаа тэдэнэй ажалай агууехэ зорилго тухай хүдэлмэришэдтэ һануулна.

Куйбышев ба Сталинград шадарай барилгын ябаса, агууехэ каналнуудай гараха газарые шэнжэлэгшэдэй амжалтанууд машина бүтээгшэдые һонирхуулна. Завкомой түрүүлэгшэ нүхэр Коринов сталинска эпохын агууехэ барилганууд тухай хөөрэлдөө үнгэргөө.

Хөөрэлдөө үнгэргэхынгөө урда тээ, нүхэр Коринов барилганууд тухай газетнэ материалнуудые уншаа, Казахска ССР-эй наукануудай академидэ ба В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын наукануудай Бүхэсоюзна академиин филиалда орожо, Каспишадарай комплексно экспедициин хүдэлмэритэй танилсаа, тиин хөөрэлдөөндэ хабаадагшадай бүхы асуудалнуудта дүүрэн харюу үгэбэ. Коммунизмын агууехэ барилгануудые пропагандалха харюусалгата хэрэгые заводой партийна бюрогой найдаһан 49 агитаторнуудай нэгэниинь нүхэр Коринов гээшэ.

Казахстанай столицын найма мянган агитаторнууд коммунизмын агууехэ барилганууд тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг байна. Тэдэнэр жэлэй эхинһээ хойшо 200 мянга шахуу хөөрэлдөө үнгэргөө.

(ТАСС).

КОМСОМОЛЬСКО РАДИОЛЕКТОРИ

ЯВОРОВ. (Львовско область). 18 час 30 минутада дикторэй хэлэхэнь дуулдаба:

—Комсомольско радиолектори хэлэнэ. Залуушуулда зорюулагдаһан дамжуулга эхилхэмнай. Микрофондо—ЛКСМУ-гэй Яворовско райкомой секретарь нүхэр Молчанова.

«Бүхы дэлхэйн залуушуул эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ» гэһэн лекцеэр радиолектори ээлжээтэ дамжуулгаяа эхилбэ. Берлиндэ боложо байгаа залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн фестиваль тухай һонин мэдээсэлые эдир хүбүүд ба басагад соносоо.

Комсомольско лекториин радиодамжуулга һара дотор дүрбэ дахин ходо до эмхидхэгдэнэ. Тэрээндэ залуу багшанар, колхозно комсомольско организацинуудай секретарьнууд, элэбхитэд, хүдөө ажахын түрүүшүүл хабаадуулагдадаг байна.

(ТАСС).

„ИОСИФ СТАЛИН“ ГЭЖЭ ПАССАЖИРСКА ШЭНЭ ПАРОХОД

КИЕВ. Машина бүтээлгын «Ленинская кузница» заводой коллектив «Иосиф Сталин» гэжэ пассажирска шэнэ, гоё пароходой барилгые болзорһоонь хоёр һара урид дүүргэбэ.

Пассажирнуудта шухала бүхы юумэн: нэгэдэхи ба хоёрдохи классуудай каютанууд соонь зөөлэн мебель, үдэрэй гэрэлтэй лампанууд радио ба телефон бии.

«Иосиф Сталин» пароход ойрын үдэрнүүдтэ Днепровско пароходстводо үгтэхэ юм.

(ТАСС).

П А Р Т И Й Н А А Ж А Б А Й Д А Л

Партийно-политическэ хүдэлмэрие ажахын хүдэлмэринүүдтэй зүүбөөр зохилдуулан эмхидхэхэ

ВКП(б)-гэй Зэдын айкомой IV пленум һаяхан болобо. «Тэжээл бэлэдхэл эмхидхэхэ хэрэгтэ Зэдын аймагай хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалгагүйгөөр хандаһан тухай» ВКП(б)-гэй обкомой бюрогой тогтоол тушаа ВКП(б)-гэй обкомой секретарь нүхэр Жалсабон элидхэл хээ.

—ВКП(б)-гэй айкомой бюро ба аймгүйсэдком, — гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.—мал ажалдаа тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэридэ тон харюусалгагүйгөөр хандаа. Малай үбэлэй бэлшээридэ найдадаг гээгдэнги һаналай усадхагдаагүйһөө боложо, тэжээл бэлдэлгэ ба малай байра барилга аймаг дотор муугаар ябуулагдана.

—Тэжээл бэлэдхэлые, тэрэшэлэн таряа хуряалга ба тушаалгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын тула, ВКП(б)-гэй Зэдын айком хүтэлбэриингөө методые шэнэдхэн табиха, эмхидхэлэй хүдэлмэреэ һайжаруулха, ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха уялгатай.—гэжэ элидхэлшэ зааба.

Элидхэлэй һүүлээр 14 хүн үгэ хэлээ.

Үнгэрэгшэ үбэлэй үедэ тэжээлэй дутаһан ушарһаа аймагай колхозуудта олон мал гарзалаа. Аймагай олонхи хүтэлбэрилэгшэд эдэ баримтануудһаа зохихо тобшолол хээгүй. Энэнь юун дээрэһээ харагданаб гэбэл, мүнөө аймаг доторнь тэжээл бэлдэлгэ болошогүй һулаар ябуулагдажа байна. Августын 15-наай байдалаар аймагай колхозууд ниитын малда тэжээл бэлдэхэ түсэбөө: сабшалгаар—70,9 процент, валовой суглуулгаар — 19,1 процент, набшаһата тэжээл бэлдэлгээр — 54,7 процент, силос даралгаар — 20 процент дүүргээ. Жэшээлхэдэ, Сталинай нэрэмжэтэ (Гэгээтэ), Сталинай нэрэмжэтэ (Боргой), Кагановичын нэрэмжэтэ колхозууд үбһэнэй валовой суглуулгые оройдоо 9-12 процент дүүргэээ.

—Аймагай колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, зооветеринарна мэргэжэлтэд малай харууһа һайжаруулхые оролдоногүй. Энэл ушарһаа июнь-июль һарануудта аймаг дотор 400 гаран мал гарзалаа, —гэжэ аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын таһагые даагша нүхэр Тармаев хэлэбэ.

—МТС-үүдэй директэрнүүд ба мэргэжэлтэд,—гэжэ ВКП(б)-гэй айкомой бюрогой гэшүүн нүхэр Цыренжапов шүүмжэлбэ,—үбһэ хуряалгын машинануудые үндэр бүтээсэтэйгээр ашаглаха хэмжээ абанагүй. Жэшээлхэдэ, Үшөөтын МТС-эй тракторна 17 агрегадуудай зариманиинь үбһэ сабшалгын үедэ эбдэршоод, миин байгаа. Олонхи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд ажал хэжэ шадаха колхознигуудаа тэжээл бэлдэлгэдэ хүсэд хабаадуулнагүй. Чапаевай, Дзержинскиин, Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудай олохон колхознигуудынь үмсынгөө ажал хэжэ байба. Нютагай албахаагшад, һурагшад, интеллигенци үбһэ хуряалгада элсүүлэгдэнэгүй. ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Хальбаев ажахын ба партийно- политическэ хүдэлмэрие буруу методээр хүтэлбэрилөө. Ажахын асуудал шиидхэхэдээ парторганизацинуудай секретарьнуудые алгад гарадаг, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалгые дээшэлүүлхын орондо, тэдэниие һолин хүдэлмэрилдэг байгаа.

—Тэжээл ба малай дулаан байра—малажал хүгжөөлгын гол условинууд мүн. Гэхэ зуура, мүнөө аймагай олохон колхозууд малай байра барилгын түсэбые таһалдуулжа байна. Энэ жэлдэ 126 байра баригдаха аад, оройдоо 2 байра бэлэн болонхой,—гэжэ аймсоведэй гүйсэдкомой сельскэ ба колхозно барилгануудай таһагые даагша нүхэр Хабалтуев хэлэбэ.

—Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз таряа хуряалгаяа муу бэлэдхэлтэйгээр эхилээ, тиин орооһо гээхэ ябадал гаргана. Таряанай бүридхэлэй хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэһэн дээрэһээ, орооһо хулгайлха ушар эндэ үзэгдэнэ. Ажалай жаяг заршам һула. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Побоков, парторганизациин секретарь нүхэр Пименов мүнөө болотор дутагдалнуудаа усадхаха эрид хэмжээ абаагүй. Мүн айком, аймгүйсэдком эдэ хүтэлбэрилэгшэдһөө шанга эрилтэ хэнэгүй,—гэжэ аймагай прокурор нүхэр Аржигаров шүүмжэлбэ.

—ВКП(б)-гэй айком хадаа политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха хэрэгтэ анхаралаа багаар хандуулна,—гэжэ айкомой гэшүүн нүхэр Модоров хэлэбэ.

Зүбшэн хэлсэһэн асуудалаараа пленум дэлгэрэнгы шиидхэбэри гаргаа.

Үбһэ хуряалгада, таряа хуряалга ба тушаалгада харюусалгагүйгөөр хандаһанай түлөө ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Хальбаевые тушаалһаачь гаргаад, орондонь нүхэр Е. Б. Будаевые һунгаа. Аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. С. Кругляковые айкомой бюрогой гэшүүнһээ гаргаба.

Комсомольско политһуралсалай шэнэ жэлдэ эрхимээр бэлэдхэхэ

Республикын комсомольско организацинуудтахи политһургуулинууд, кружогуудай тоо нёдондо нилээд олошоржо, 22,5 мянга шахуу комсомолецууд ба залуушуул политһуралсалда хабаадуулагдаһан байгаа. Улан-Удэ ба Бабушкин городуудай, Түнхэнэй болон Курумканай аймагуудай комсомольско организацинууд амжалтануудые туйлаа. Дүн гаргалгын занятинууд дээрэ олонхи һурагшадынь үзэһэн материалнуудаа гүнзэгыгөөр ба бата бэхеэр ойлгоһоноо харуулаа.

Һуралсалай жэлые эдэ организацинуудай һайнаар түгэсхэлгэнь юугээр тайлбарилагданаб гэхэдэ, залуушуулай политическэ гэгээрэлдэ тэдэнэр анхарал ехээр табижа, һуралсалай шэнэ жэлдэ хаһа саг соонь ба түгэс бэлэдхэһэн, жэлэй турша соо һуралсалай ябасые эмхидхэлэй хүдэлмэреэр хангаһан байха юм. Эдэ комсомольско организацинууд занятинуудай идейнэ удха тушаа гол анхарал хандуулдаг, пропагандистнуудай идейно-теоретическэ ба методическа бэлэдхэлээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь саг үргэлжэ туһалдаг байба.

Гэхэ зуура, областной комсомольско организацидахи политическэ һуралсал үнгэрэгшэ жэлдэ үшөөл хангалтагүйгөөр эмхидхэглэһэн байна. 300 шахуу кружогууд ба политһургуулинууд һуралсалайнгаа программа дүүргэжэ шадаагүй, мүн 136 кружогууд ба политһургуулинууд хүдэлмэрилхөө болишоһон байгаа.

Залуушуулай политһуралсал эмхидхэлгэдэхи гол дутуунуудынь юуб гэбэл, пропагандистнуудые шэлэн олохо, бэлэдхэхэ ба һургаха асуудалда зохихо анхарал табигдадаггүй байһан юм. Эдэ дутуунууд мүнөөшье үзэгдэһөөр. Пропагандистнуудай кадрнуудые бэлэдхэхэ хэрэг тоодоггүй ушар гарадаг байна. Жэшээлхэдэ, ВЛКСМ-эй Заиграйн айкомой дэргэдэ эмхидхэгдэһэн семинараар 30 пропагандистнуудые бэлэдхэхын орондо 15-е, Кяхтада — 30-най орондо 6 пропагандистые һургаһан байна.

Пропагандистска кадрнууд ходоодоо олон болоно байдаг, тэдэндэ саг үргэлжэ туһаламжа үзүүлхэ шухала.

Залуушуулай политическэ гэгээрэл тухайда партийна организациин зүгһөө хододоо анхарал табидаг. Саг үргэлжын семинарнуудай хүтэлбэрилэгшэдэй 10 үдэрэй заняти ВЛКСМ-эй обкомой дэргэдэ эмхидхэгдээд, 34 хүн һураа. Тэдэнэй олонхинь шадабари һайнтай байһанаа занятинууд дээрэ харуулаа. Мүн айкомуудай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн хоёр неделиин семинарнуудаар политкружогуудай 183 хүтэлбэрилэгшэд бэлэдхэгдээ. Иволгын, Сэлэнгын, Тарбагатайн, Прибайкальска, ба бусад зарим аймагуудта семинарнууд идейнэ үндэр хэмжээндэ эмхидхэгдээ. Гэбэшье зарим комсомольско организацинууд энэ асуудалда харюусалга багатайгаар хандаһан байна. ВЛКСМ-эй Хоринин, Торийн, Баргажанай айкомууд ехээр хожомдожо семинарнуудые эхилээ. Тиихэдэ Ахын, Курумканай, Баунтын аймагуудта семинарнуудай заняти мүнөөшье хүрэтэр эхилээгүй байһаар.

ВЛКСМ-эй Городокско ба Улан-Удын горкомуудай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн пропагандистнуудай 2 һарын курсанууд эмхигүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Һурагшадай миил 50 процентнь занятинуудтаа ябана, теэд курсануудай хүдэлмэри эрид һайжаруулха хэмжээ горкомуудай зүгһөө абтанагүй.

Пропагандистнуудые шэлэн олохо, бэлэдхэхэ ба һургаха асуудалда комсомольско организацинууд гол анхаралаа хандуулха зэргэтэй. Тиимэһээ, семинарнууд ба курсануудай хүдэлмэридэхи дутуунуудые зайсуулха, саг үргэлжын семинарнуудай хүдэлмэрие һэргээжэ, һуралсалай жэлэй эхилтэр программын түрүүшын хоёр—гурбан темэнүүдтэй пропагандистнуудаа танилсуулха, тэдэндэ методическа заабаринуудые үгэхэ хэрэгтэй.

Үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ республика доторнай 5 мянга шахуу комсомолецууд һурангүй байшоо. Тэрэшэлэн союзнабэшэ миил 300 залуушуул һуралсалда хабаадуулагдаа. Энэ талаар Заиграйн, Закаменай, Бичурын аймагуудай, Пригороднэ районой комсомольско организацинуудта ехэ дутуунууд гараһан байха юм.

Эдэ дугуунууд һуралсалай шэнэ жэлдэ дабтагдаха ёһогүй. Политһургуулинууд ба кружогуудта һурагшадые зүбөөр илган оруулха шухала. Үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ кружогууд ба политһургуулинуудта һурагшадые абахадаа комсомолецууд ба залуушуулай юрэнхы эрдэмэй ба политическэ бэлэдхэлэй хэмжээс хараадаа абадаггүй байгаа. Иимэ ушар илангаяа Баргажанай, Кяхтын, Сэлэнгын ба бусад зарим комсомольско организацинуудта үзэгдэһэн юм.

Комсомольско организацинууд хадаа большевистскэ партиие эмхидхэгшэдэй, Советскэ гүрэниие байгуулагшадай, агуу вождьнууд В. И. Ленинэй, И. В. Сталинай ажабайдал болон ажал-ябуулга шудалалгые комсомолецуудай ба залуушуулай дунда үргэнөөр эмхидхэхэ ёһотой.

Манай кадрнуудай, советскэ интеллигенциин политическэ һуралсалай гол методтэ — бэеэ даагаад һураха ябадалда комсомольско организацинууд анхаралаа багаар хандуулдаг байгаа. Тиин, марксистско-ленинскэ теориие бэеэ даагаад шудалдаг 935 хүнһөө 350 шахууны недондо жэлдэ юушье хээгүй байха юм. Гэбэшье, комсомольско комитедүүд тэдэнэй хүдэлмэриие хинадаггүй ба зохихо туһаламжа үзүүлдэггүй байгаа.

Һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэхэдээ, марксистско-ленинскэ теориие бэеэ даагаад шудалха хэрэгтэ комсомольско хүдэлмэрилэгшэдые олоор хабаадуулха шухала. Мүн партийна организацинуудай туһаламжаар, бэлэдхэл һайнтай консультантнуудые олохо, лекци ба элидхэлнүүдые эмхидхэхэ хэрэгтэй. Һуралсалай шэнэ жэлэй бэлэдхэлдэхи дутуунуудые зайсуулха, энэ бэлэдхэлые бүхы талаһаань, хаһа саг соонь хангахыень комсомольско организацинуудые ВЛКСМ-эй обком уялгалһан байна. Республикын комсомольско организацинууд ВКП(б)-гэй ЦК-гэй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гэй заабаринуудые хүтэлбэри болгон, партийна органуудай саг үргэлжын туһаламжаар, һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэлтэй холбоотой бүхы асуудалнуудые большевистскээр шиидхэжэ, занятинуудые эмхитэйгээр эхилхэ ба идейно-политическэ үндэр хэмжээ туйлаха уялгатай

Д. Ханһажапова,
ВЛКСМ-эй обкомой пропаганда ба агитациин секретарь.

Һунгагшадай захянууд дүүргэгдэнэгүй

Нютагай Советүүдэй һунгалтануудай үедэ Курумканай аймагай Могойтын сомоной һунгагшад депутадуудтаа уулзахадаа хэдэ хэдэн захянуудые үгэһэн юм. Жэшээлхэдэ Баргажанай МТС-эй һунгагшад болбол бани, заһабарилха, хүдэлмэрилшэдэй байра бариха ба Могойто госхондо 2 худаг малтуулха гэжэ депутадуудтаа захиһан байгаа. Теэд, эдэ захянуудынь мүнөөшье хүрэтэр гүйсэдхэгдөөдүй: МТС-эй директор нүхэр Сосновский анхарал табинагүй.

Мүн Шаманска тосхоной һунгагшад нэгэ ларёк шэнээр барихые шухалашалһан юм. Энэнь баһал дүүргэгдөөдүй.

О. Будаев.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: БМАССР-эй арадай уранзураашад Ц. Сампилов ба Г. Павлов пейзаж зурахын тула этюдүүдые бэлэдхэжэ байна

О. Занинин фото.

КАБАНСКЫН АЙМАГТА

ГҮРЭНДӨӨ ҮБҺЭ ТУШААНА

«Победа» ба Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд тус бүридөө 300 центнер эрхим шанартай үбһэ бэлэдхэлэй пунктда тушааба.

Мүн «Красное знамя», «Коммунизм», 17-дохи партсъездын ба Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд үбһэ тушааха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

ТҮРҮҮ КОЛЛЕКТИВ

«12 декабря» гэжэ олзоборилгын артелиин коллектив (түрүүлэгшэнь нүхэр Корнев) Агуу Октябрьска революциин 34-дэхи жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, валовой продукци гаргалгаар жэлэйнгээ түсэбые ноябриин 1 хүрэтэр дүүргээд, жэлэй эсэс хүрэтэр 100 мянган түхэригэй продукци түсэбһөө гадуур гаргаха уялга абанхай.

Тус коллектив абаһан уялгаяа бэелүүлэн, июлиингээ түсэбые 57 процентээр үлүүлһэн ба августын 10 үдэр соо һарынгаа түсэбые 60 процент дүүргэһэн байна.

Жэлэйнгээ түсэбые 119 процент дүүргэһэн оёдолой цех (даагшань нүхэр Петрухин) коллективэйнгээ дундахи мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ, артелиин дамжуулгын Улаан тугые 5000 түхэриг шантагаар абаба

ШЭНЭ БАРИЛГАНУУД

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой дархашуулай бригада 500 тахягай байха байра барижа ашаглалгада үгэһэн ба 100 үхэрэй багтаха байрын барилга дүүргэхэеэ байна.

Мүн Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо 500 тахягай багтаха байра баригдаһан ба тугалай, үхэрэй байранууд заһабарилагдажа байна.

МЁД ЕХЭЭР АБАНА

Энэ жэлдэ аймагай колхозууд мёд ехээр абана. Кабанскын сельсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ колхозой зүгышэн нүхэр Тяпкин зүгын бүлэ бүриһөө дунда зэргээр 9 килограмм мёд нэгэ бэлэхэдээ абажа, аймаг дотороо хамагһаа ехэ мёд суглуулба.

Тэрэшэлэн 17-дохи партсъездын нэрэмжэтэ колхоз (зүгышэдынь нүхэд Петров, Елезов) 2 дахин бэлэхэдээ 8 центнерһээ үлүү мёд абаба.

ОВОЩЬ ТУШААНА

Олохон колхозууд гүрэндөө овощь тушаажа эхилээ. 17-дохи партсъездын нэрэмжэтэ колхоз 600 килограмм, «Коммунизм» колхоз 532 килограмм ба Ленинэй нэрэмжэтэ—341 килограмм үгэрсэ гүрэндэ тушаагаа.

ШЭНЭ ЦЕХ БАРИГДАБА

Аймагай промкомбинатта оёдолой шэнэ цехэй байра баригдаад, ашаглалгада үгтэбэ.

Тус комбинатай сабхиин мастерской июль һарынгаа түсэбые 122 процент дүүргээд, коллективэйнгээ дунда түрүүлжэ ябана

М. Савельев.

Тэжээл бэлэдхэлэй темпы һуладхахагүй

Эмхитэйгээр ажаллана

«Колхозно ниитын адуу малые үбһэ тэжээлээр хангаха хэмжээнүүд тухай» ВКП(б)-гэй обкомой V пленумэй тогтоолые хэрэг дээрээ бэелүүлэн, Закаменай аймагай Щетинкинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэрие хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар эхилээд, энэ шухала кампаниие эмхи гуримтайгаар ябуулжа байна. Үргэлжэдөө таряа хуряалгын эхилтэр үбһэ хуряалгые дүүргэжэ, ниитынгээ адуу малда бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэхын тула энэ колхозой үбһэшэд эршэмтэйгээр тэмсээ. Үбһэшэдэй бригаданууд августын 10 болотор 500 гектар сабшаха графигтай аад, 505 га сабшажа, 4786 центнер эрхим шанартай үбһ… моһон байха юм. Үбһэ хур… дээрэ 70-аад наһатай үбгэд Н… Очиров, Нима Баяров, Очир … маев, Цыдэн Шагдуров, Б… Очиров гэгшэд ажалай эрхим… шээ харуулан хүдэлмэрилнэд… комсомолец Шагдар Гонгоро… хим ажалаараа колхоз до… суурхана. Нүхэр Гонгоровой … тэлбэрилдэг үбһэ хуряалгын … ногойхид тэжээл бэлэдхэлгэ … илангаяа һайн амжалта туй… мүнөө колхозой правлени ба … тийна организациин дамжуу… Улаан тугта, мүнгэн шанда х… бэ.

Б. Даш…

Бии арга боломжонуудаа хэрэглэнэгүй

Хоринин аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоз тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэрие нобшо удаанаар ябуулжа байна. Тус колхоз үбһэ сабшаха түсэбөө оройдоо 47 процент, силос даралгые—45,8, набшаһата тэжээл бэлэдхэлгые 10 процент дүүргэһэн байха юм. Энэнь имагтал үбһэ хуряалга дээрэ колхознигуудай ажалай муугаар эмхидхэгдэһэн ба тэдэнэй дунда социалистическэ мүрысөөнэй ёһо тэдыгээр дэлгэрүүлэгдэһэн дээрэһээ болоо. Зарим бригадануудай, илангаяа № 2 бригадын (бригадирынь нүхэр Г. Дондопов) үбһэшэд ажалдаа үглөөгүүр оройтожо гараад, үдэшэ эртэ ородог байха юм. Энэ шалтагаанһаа үдэрэйнгөө нормо дүүргэдэг колхознигууд эндэ тон үсөөн. Үбһэ хуряалгын тракторна бригада (бригадирынь нүхэр Дашиев) тэрэшэлэн муугаар хүдэлмэрилнэ. Энэ бригада үбһэ сабшаха түсэбөө оройдоо 32 процент дүүргээ гэхэгү, миил 191 гектар үбһэ сабшаа. Тиихэ мүртөө тракторна бригадануудай сабшаһан үбһэн хуряагдангүй мүр дээрээ олон хоногто хэбтэнэ. Энэ бригадын тракторист Д. Цыренов июлиин 11-һээ хойшо нэгэшье үдэр нормоёо дүүргээгүй. Тус колхоз үбһэ хуряалгын хүдэлмэрие үргэн далайсатайгаар ябуулха яһала арга боломжотой. Теэд тэдэ арга боломжонуудаа хүсэд хэрэглэжэ шадэнагүй. Колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Жамсаранов колхознигуудай ажалай жаяг заршам шангадхахын түлөө һулаар тэмсэнэ. Тиимэ Эрилтэ табяашье хадаа «энээниие иигээ һаамнай яаха юм» гээд лэ дүүрэшэдэг. Бригадир нүхэр Жигжитов мүн лэ иимэ заншалтай… Зарим үедэ нүхэр Жигжитов … хознигуудта, илангаяа үхиб… шанга эрилтэ хэбэшье, тэр… шалгажа үзэдэггүй, мартаж… даг байна. Нүхэд Жамсарано… Жигжитов гэгшэд үбһэнэй х… мэри дээрэ үсөө ябадаг.

Үбһэшэдэй дунда агитац… ниитын хүдэлмэри тон һ… ябуулагдана. Тус колхозой … нүхэр Цыренов үбһэшэдэй … ойлгууламжын хүдэлмэри … даггүй шахуу. Үбһэшэндэ … лекци уншагдаагүй байха юм… на, үбһэшэдэй бригадануудт… таторнууд оройдоошье ябад… Партийна организациин секр… нүхэр Гомбоев агитаторнууд… ямаршье эрилтэ хэдэггүй, … һээнь тэдэнэр һанаа … хан лэ һуужа байдаг, … үбһэшэдтэ кино харуулгые … зой түрүүлэгшэ, парторг ба … тоодоггүй байха юм. Үбһэ… отогуудта ариг сэбэр сахи… гүй, колхознигуудай унтари … ринь шорой тооһондо дару… хэбтэдэг. Үбһэшэдэй культ… ажабайдалай иимэ усло… хаража байгаад, колхозой т… лэгшэ Жамсаранов, парторг… циин секретарь Гомбоев ба … гай сомсоведэй түрүүлэгшэ … ров гэгшэд правлени болов… совет соо һанаа амархан … байдаг.

Тус колхозой хүтэлбэрил… тэжээл бэлэдхэл дээрэ бии б… дутагдалнуудаа дары усад… ерэхэ үбэлжэлгын үедэ кол… ниитынгээ адуу малда бард… рэхэ үбһэ тэжээл бэлдэхын … эрид хэмжээнүүдые абаха ё…

Р. Миты…

Республикын аймагуудта тэжээл бэлэдхэлэй ябаса тухай

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын 1951 оной августын 20-ной мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр).

Аймагууд	Үбһэ һуряалгэ	Силос даралга	Набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэ
Кабанскын	51,0	49.5	75,4
Прибайкальска	47,5	86,3	75.7
Байкало-Кударын	47,2	32,9	68.1
Бичурын	45.4	40,6	33,5
Мухаршэбэрэй	44,7	56,0	50.2
Кударын	44.1	52,3	32.9
Баргажанай	43,1	33,1	42,6
Закаменай	41,5	52,9	17,8
Кяхтын	34 7	53,7	36,8
Иволгын	33,1	43 8	33,9
Курумканай	33.0	37,7	46,4
Түнхэнэй	32,4	64.5	77,4
Тарбагатайн	32 0	31,0	59.6
Заиграйн	28,4	22.7	47 9
Сэлэнгын	24.5	16,2	28.1
Зэдын	21.8	20.1	51,8
Торийн	20.1	40 4	71,9
Хоринин	18,9	67,0	29.8
Ахын	15.5	27.7	39,1
Хойто-Байгалай	14.8	32.0	21.0
Хэжэнгын	14.3	53.7	40.0
Ярууны	13.4	18.0	61 5
Баунтын	11,8	42,9	56,8

Бүхы колхознигуудай… хабаадаһанай ашаар

Курумканай аймагай К… нэрэмжэтэ колхоз тэжээл бэ… лэй хүдэлмэри һайнаар ябу… байна. Үбһэ хуряалга дээ… звенонууд хүдэлмэрилнэ. һ… тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлм… дүн гаргахадань, коммунист … Балжиновай звено түрүү … эзэлһэн байба.

Энэ колхоз адуу малдаа … хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхын … ехэхэн хүдэлмэри хэжэ байна… тонно силос дараа, 5027 … набшаһата тэжээл бэлэд… мянга гаран гектар газар с… жа, үбһыень хуряан абаа. … хуряалгада хүгшэн залуугүй … колхознигууд хабаадалсажа, … соорхой, олтирог болдогтой … нуурай захые ба сабшажа … хоор бусад газарые дууһые… шажа абана

Колхозой тэжээл бэл… бригада һайн амжалта ту… Набшаһата тэжээл бэлэдхэ… бөө үлүүлэн дүүргээ, … сабшалга үргэлжэлһөөр. … энэ колхозой сабшалан… тракторна сенокосилка му… шээр хүдэлмэрилһэн байна. … косилкын агрегат үдэр бүх… гектар хүрэтэр сабшадаг … Тиихэдэ морин сенокосилкы… шинист Ламажап Гатапов … үдэрэйнгөө нормо хододоо … процент дүүргэжэ ябаа. Мү… хажуудашад Р. Цыбенов, Д… баев, П. Эрдынеев гэгшэд … рэйнгөө даалгабари байлаа … дүүргэдэг байна.

С. Анга…

Социалистическэ мүрысөө хүтэлбэрилгые һайжаруулха

...-Удэ городой профсоюзна эдэбхитэдэй суглаанһаа

...-Удэ городой профсоюзна ...хитэдэй суглаан һаяхан боло... ...эндэ ВЦСПС-эй VI пленумэй ...ууд ба городой профсоюзна ...зацинуудай зорилгонууд ту... профсоюзуудай областной Со... президиумэй түрүүлэгшэ нү... М. Могнонов элидхэл хэ... ...байна.

...социалистическэ мүрысөөе хү...рилхэ талаар профсоюзна ор...ганизацинуудай хүдэлмэрые һай...жаруулга тухай» ВЦСПС-эй VI ...умэй тогтоол профсоюзна ор...ганизацинуудай ажал-ябуулгада ...удхашанартай гэжэ элид... тэмдэглэнэ.

...социалистическэ мүрысөөн ха...рдэарадай хүдэлөөн болон... ...үвөө үедэ Улан-Удэ горо... ...мянга гаран хүдэлмэри... инженерно-техническэ хүдэл...мэрилэгшэд ба албахаагшад со...циалистическэ мүрысөөндэ орол... Социалистическэ мү... үргэнөөр дэлгэрүүл... ашаар энэ оной хахад ...й түсэбые городой промыш... предприятинууд валовой ...кци гаргалгаар 122 процент ...лэн байна. Сэмбын фабрика, ...ай комбинат, Железнодо... районой промкомбинат энэ ...гээ 7 һарын даалгабарие ...үлүүлэн дүүргээ. Мүн ...эй орденто паровозо-вагонно энэ жэлэйнгээ 7 һарын ту... үлүүлэн дүүргэжэ, СССР-эй ...рнүүдэй Соведэй дамжуул... Улаан тугта хүртөө.

...зуура, зарим предприя... ...д, жэшээнь судно заһабарил... «Механлит» ба Дээдэ-Бере... ...хирпиисын заводууд үй... ...нгөө түсэбүүдые һараһаа дүүргэдэггүй байна. Энэ ...рэһээ болооб гэхэдэ, тэн... профсоюзна ба ажахын орга... ...нууд социалистическэ мү... ...ёотойгоор дэлгэрүүлнэгүй.

...й механизированнэ заво... ...тагай промышленностиин ...приятинуудай ба «Механлит» ...й профсоюзна организаци... хүтэлбэрилэгшэд социа...листическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые ...даа гансал үйлэдбэриин дүүргэлтые хараад, бү...тээгдэһэн продукциин шана...ралсанагүй гэжэ элидхэлшэ ...лэбэ.

...монголлес» трест, ой модо... модо урадхуулалгын хүдэл... ...дэй профсоюзай обком со...циалистическэ мүрысөөнэй дүн...гүүдые гаргахадаа, һүүлэй үедэ шэнэ техникэ хэрэглэһэнэй ашаар хүдэлмэришэдэй ажалай нилээд хүнгэрһэн ябадалые хараадаа абанагүй. Зарим предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд социалистическэ мүрысөө ёһо тэдыгээр хүтэлбэрилдэг ба тэрэнэй дүнгүүдые ехэ гээгдэлтэйгээр гаргадаг байна. Тэрэшэлэн зарим профсоюзуудай хүтэлбэрилэгшэд гэр байрануудые бариха хүдэлмэрие бирагүйгөөр эрхилнэ.

Элидхэлшэ болбол социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ Агууехэ Октябрьска революциин 34-дэхи жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахыень профсоюзна организацинуудай ба промышленна предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдые уряалһан байна.

Нүхэр Могноновой элидхэл тушаа олон хүнүүд үгэ хэлээ. Мото-ро-заһабарилгын заводой директор нүхэр Антоненко социалистическэ мүрысөөнэй ябаса хэблэлдэшье, показателиин доскадашье багаар харуулагдана гэжэ шүүмжэлээ. Улан-Удын автотранспортна контородо ажалай заршам сахидаггүй ушарнууд үзэгдэнэ гэжэ шэлэй механизированнэ заводой мастер нүхэр Брун шүүмжэлбэ.

Республикын нютагай промышленностиин Министр нүхэр Пивоваров тус промышленностиин предприятинуудай дутагдалнууд тухай хэлэбэ. Зарим предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд социалистическэ мүрысөө хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилдэг байна. Һэеы дарадаг фабрикада эрхим шанарай бригаданууд тон үсөөн. Тэндэ социалистическэ мүрысөөн хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ.

Улан-Удэ станциин депогой мастер Воронков, ПВЗ-гэй завкомой түрүүлэгшын орлогшо Савченко хэлэхэдээ, ажахын зарим хүтэлбэрилэгшэд абаһан уялгаяа дүүргэхын тула хүдэлмэришэдтэ зохистой условиин байгуулнагүй гэжэ тэмдэглэһэн байна. Мүн нүхэд Шестаков (мяханай комбинат), Паршин (сэмбын фабрикын директор) ба бусад социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлгэ тухай хэлээ.

Социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлгэ тухай асуудалаар городой профсоюзна эдэбхитэдэй суглаан дэлгэрэнгы шиидхэбэри абаһан байна.

ШЭНЭ КАДРНУУД

...лгын техникум дүүргэһэн 8 ...д-барилгашад Федерациин ...рнүүдэй Соведэй дэргэдэхи ...гын Управленеэр манай ...ликада эльгээгдэбэ.

...у мэргэжэлтэд республи...кын аймагуудта эльгээгдэхэ зуу...раа, өөһэдынгөө теоретическэ эрдэмые практическа хүдэлмэритэй зүбөөр зохилдуулан, хүдөө нютагуудта шэнэ шэнэ барилгануудые һайнаар барюулхын түлөө тэмсэхэбди гэжэ мэдүүлбэ.

М. Майоров.

ИРКУТСК—УЛАН-УДЭ—ИРКУТСК

Иркутскын техническэ дээдэ һургуулинуудай студентнэр комсомольско агитационно-туршалгын тамаралга хэхэеэ августын 9-дэ онгосонуудаар Иркутск—Улан-Удэ—Иркутск гэһэн маршрудаар гараһан байгаа. Тус тамаралгада хабаадагшад ДОСФЛОД-эй зорилгонуудые Байгалай ба Сэлэнгын эрьеэрхи тосхонуудай арад зондо хөөрэжэ үгөө.

Тэдэнэр августын 18-да Улан-Удэ ерэжэ, нэгэ хоноод, һөөргөө бусаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комсомольско агитационно-туршалгын тамаралгада хабаадагшад Сэлэнгэ дээрэ ябана. Түрүүшын зэргэдэ тус тамаралгын командир Юрий Елисеев.

О. Зенниин фото.

Колхознигуудтай хөөрэлдөөнүүдые хэнэ

Участково зоотехник нүхэр Исаченкова үнгэрһэн июль һара соо Калининай ба Хрущевой нэрэмжэтэ колхозуудай (Иволга) малшадай дунда зоотехническэ ба хүдөө ажахын асуудалнуудаар 9 дахин хөөрэлдөө үнгэргэһэн, хоёр лекци уншаһан байна.

Нүхэр Исаченкова үнеэдэй һүүгэлгые дээшэлүүлхэ, бэлшээриин газарые зүбөөр хэрэглэхэ, тэрээнэй ургасые һайжаруулха, үбһэ ба набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ, малай байра түхеэрхэ гэхэ мэтын асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, мүн хүдөө ажахын хүдэлмэринүүд тухай парти ба правительствын тогтоолнуудтай колхознигуудые танилсуулдаг юм.

Тэрээнэй даабарита үчастогай колхозууд үбһэ тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэрие мүнөө амжалтатайгаар ябуулжа байна.

Д. Бондаренко.

Багшанар-агитаторнууд

Окино-Ключевскойн долоонжэлэй һургуулиин (Бичура) багшанарай коллектив колхознигуудай дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулна.

Багшанар үбһэ хуряалгын үедэ Молотовой нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой тарянажалай 4 бригадануудай полевой стануудта ошожо, концерт табяа. Мүн тэдэнэр уласхоорондын байдал тухай асуудалаар колхознигуудтай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн ба газетэ, журналнуудые уншажа үгэһэн байха юм.

Мүнөө тус коллектив Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдтэ концерт харуулхаяа ошохоор бэлэдхэжэ байна.

Ф. Степанов.

Хүндэтэйгөөр угтаба

Бурят-Монголдо нютагжахаар Украинска ССР-эй Сумской областьһоо һаяхан нүүжэ ерэһэн 53 бүлэ украинецууд Бичурын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоздо гэшүүд боложо оробо. Тус колхозойхид шэнэ гэшүүдээ тон инагаар угтан абаа. Тэдэнэр ниитынгээ суглаанаар, шэнэ айлнуудтаа гэр байра, эдеэ хоолой зүйл, үхэр мал, хартаабха үгэһэн ба гэр барихынь тулада мүнгэ зээлеэр үгэһэн байнад.

Нүүжэ ерэгшэдэй дунда комбайнернууд, түмэршэ дархашуул, трактористнууд, столярнууд, зоотехнигүүд, шофернууд, үндэр ургасын мастернууд бии.

Нүүжэ ерэгшэдые угталгын митинг дээрэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Перевалов өөрынгөө колхозой баялиг тухай, хүдөө ажахын техникэ болон ниитынгэ ажахые саашадань хүгжөөхэ түсэб тухайгаа хөөрэжэ үгөө.

Партиин айкомой секретарь нүхэр Попов Бурят-Монголдо ерэһэнтэйнь дашарамдуулан нүүжэ ерэгшэдые амаршалаад, шэнэ газарта, эндэхи колхознигуудай эбтэй бүлэдэ зол жаргалтай ажаллахыень хүсэһэн байна.

Нүүжэ ерэгшэд сооһоо харюугай үгэ хэлэһэн хүнүүд угаа ехэ анхарал ба туһаламжа үзүүлһэнэйнь түлөө Советскэ правительство ба большевистскэ партида баяр хүргэхэтэйгөө хамта, колхозой ниитын баялигые дээшэлүүлхын түлөө бүри эршэмтэйгээр, эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллахабди гэжэ мэдүүлээ.

А. Шулунов.

Бүхэдэлхэйн фестиваль дээрэ советскэ залуушуулай түйлаһан амжалтанууд

Августын 5-һаа 19 хүрэтэр Берлиндэ үнгэрһэн залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн Гурбадахи фестиваль дэлхэйн демократическа залуушуулай хани барисаанай ба нэгэдэлэй түгэс хүсэтэ демонстраци болоо. Сүлөөдэ дуратай бүхы хүн түрэлтэн фестиваль дээрэ болоһон событинуудые ехэ анхаралтайгаар хаража байба.

104 ороной түлөөлэгшэд фестивальда хабаадаба. Советскэ ороной хүбүүд, басагад тон халуунаар, үнэн зүрхэнэй баяраар хододоо угтагдажа байгаа. Залуушуулай уласхоорондын демократическа хүдэлөөнэй түрүү зэргэдэ ябагша советскэ залуушуулай түлөөлэгшэд бүхы советскэ арадые, социализмын оронииe, коммунизмын дээдэ шата тээшэ агууехэ Сталинай хүтэлбэри доро ошожо ябагша гүрэниие харуулаа.

Советскэ Союзай залуу түлөөлэгшэд большевистскэ партиин ба Советскэ правительствын, инаг нүхэр И. В. Сталинай эсэшэ сусашагүй анхарал оролдолгын ашаар түйлаһан хүсэеэ залуушуулай ба студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн Гурбадахи фестиваль дээрэ харуулаа. Бүхэдэлхэйн студентнүүдэй 11-лэхи наадануудай үедэ Советскэ Союзай спортсменүүд шадабари мэргэжэлэй талаар 43 ороной түлөөлэгшэдтэй мүрысөө.

9 түрэлэй спортоор —хүнгэн атлетикэ, хүндые үргэлгэ, барилдаан, бокс, гимнастика, баскетбол, волейбол, уһа руу һүрэлгэ, һэльбэдэхэ спортоор мүрысөөнүүдтэ хабаадахадаа, СССР-эй студентнүүд-спортсменүүд эрхим дүнгүүдые түйлаа. Бүхэдэлхэйн студентнүүдэй наадануудай 42 рекордын хахадынь манай ороной хүбүүд, басагадта хамаадана.

34 түрэлэй хүнгэн атлетикэһээ 26 түрэлөөрнь советскэ спортсменүүд түрүү һуури эзэлээ. СССР-эй хүнгэн атледүүд бултанһаа олон медальнуудые—35 алтан, 22 мүнгэн ба 16 бронзово медальнуудые абаа. Эдэ медальнуудые абагшадай— В. Бражник, А. Чудина, В. Сухарев, М. Салтыков, В. Казанцев, Н. Шорин, З. Петрова, Г. Федоров, Е. Буланчик ба бусадай нэрэнүүдые дэлхэйн олон миллион хүбүүд, басагад баяртайгаар дурдана.

Советскэ гимнастнууд В. Чукарин ба С. Подуздова гимнастикаар студенческэ наадануудай онсо чемпионууд болоо. Л. Жигалова вышкэ дээрэһээ ба трамплинһаа уһа руу һүрэлгөөр студентнүүдэй дундаһаа дэлхэйн чемпион болоо. Манай боксёрнууд, барилдаашад, волейболистнууд, баскетболистнууд ба бусад эрхимээр наадаба.

Советскэ спортсменүүд бүхыдөө 259 медаль, тэрэ тоодо 158 алтан, 60 мүнгэн ба 41 бронзово медаль абаа. Александра Чудина, Софья Подуздова, Владимир Сухарев хэдэ хэдэн медаль абабад.

Конкурснуудай программа ба жюриин эрилтэнүүд тон ехэ байба. Шангууд ба хүндэтэ диплом уудые абаха гэһэн хүнүүд олон (37 оронуудһаа) байгаа. Гэбэшье, советскэ артистнууд социализмын ороной искусствын угаа ехээр һалбарһые, Советскэ Союзда залуушуулай творческо ургалтын ямар ехэ арга боломжотой байһые тодорхойгоор харуулба.

Манай залуу дуушад ехэ амжалта түйлаба. Чавдарь, Гусельникова, Пюви, Огнивцев, мүн Якушев ба Баринова нэгэдэхи шангуудые абаа. Украинска арадай оюун бэлигтэ басаган Старченко арадай дуунуудые дуулалгаар дээдэ шагналда хүртэбэ.

Арадай хорнуудай дундаһаа нэгэдэхи шан Уральска залуушуулай хорто олгогдоо. Тус хор Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын хортой тэрэ шангые хубаалдаба. Академическэ хорнуудай дундаһаа Ленинградай залуу хүдэлмэришэдэй хор нэгэдэхи шан абаба.

Манай Эсэгэ ороной хореографическа искусство алдаршаһаар үнинэй. ССР Союзай Ехэ театрын дэргэдэхи хореографическа училищиин һурагшадай ансамбль фестиваль дээрэ классическа балеэр түрүү шанда хүртөө.

СССР-эй түлөөлэгшэд— Уральска залуушуулай хорой танцевальна группа арадай танцануудай (ансамбльнууд) талаар түрүү һуури эзэлээ. Арадай танцануудай солистнуудай дундаһаа советскэ артистканууд Камилова ба Шукурлаева ехэ амжалта түйлабад.

Фестивалиин уласхоорондын конкурсын жюри хадаа Г. Дугашев ба Г. Рождественский гэгшэдэй хүтэлбэри доро наадаһан, П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ Московско гүрэнэй консерваториин студентнүүдэй симфоническа оркестрые конкурсһоо гадуур ба тусхай шангаар шагнахые шухалада тоолобо.

Советскэ бүлэг артистнуудта хүндэтэ дипломууд олгогдоо.

Арадай демократиин оронуудай залуушуул фестиваль дээрэ ехэ амжалта түйлаба. Энэ хадаа социализмын замаар ябагша арадуудайнгаа культурын угаа ехэ ургалтые харуулаа.

Бүхэдэлхэйн фестиваль дээрэ советскэ залуушуулай түйлаһан амжалтанууд манай Эхэ ороной хүбүүд, басагадые баясуулхаһаа гадна, эдэниие ажахын ба культурна ажабайдалай бүхы һалбаринуудта шэнэ амжалта түйлаха ябадалда зоригжуулна. Советскэ залуушуул, эдээнтэй хамта бүхы советскэ арад, Бүхэдэлхэйн фестивалиин шэнэ лауреадуудые—залуу спортсменүүдые ба манай агуухэ социалистическэ ороной искусствын хүдэлмэрилэгшэдые халуунаар амаршална.

(ТАСС).

Критикэ ба библиографи

ХИТАДАЙ ЛИТЕРАТУРЫН ЗОХЁОЛНУУД

...арадай дура хүсэлые бэе... 1949 оной октябриин 1-дэ ...политическэ консульта... конференци Хитадай Ара...дай Республикын тогтоогдоһониие ...хино, Хитадай коммунисти...ческэ партиин вождь Мао Цзе-дун ...тэйгоор Арадай Центральна ...тельство байгуулаа юм.

...хүдэлмэришэн ангяар толгой...лоһон 475 миллион хүн зонтой ...арад коммунистическэ пар...тиин хүтэлбэреэр ябажа, гоминда...ай реакционно журамые үй ...сохин, империалистическэ ...мөлжолгын гэнжые удара та...ша демократическа шэнэ Хита...й байгуулха арюун һайхан зам...дээ гараһон байна.

...оноо политическэ ба экономи...ческэ талаарнь шэнэдхэн хубилга...ан гаргаһээ арадай залуу респуб...лика угаа ехэ амжалтануудые ...

...д арадай урда түүхэтэ ...онууд — бүхы хүн зоноо ...ботгэтэ һургаха, литера... ба искусство, һургуули ба ...ихи зургаануудые хүг...жөөхэ зорилгонууд табигдаад ... «Бидэ, коммунистнууд, — Мао Цзе-дун тэмдэглэнэ, — ... политическэ ба экономи... революциин түлөө бэшэ, ха... Хитадта культурна революциин түлөө олон жэлэй туршада ...бди. Энэ тэмсэлэй зорил... ...хадаа шэнэ общество ба хи...тадай шэнэ гүрэн байгуулха ябадал болоно. Политическэ талаар дарлагдаһан ба экономическа талаар мүлжэгдэһэн Хитадые политическэ эрхэ сүлөөтэй ба экономическа ехээр хүгжэһэн... орон болгохые бидэ оролдонобди». Демократическа Хитадай түлөө тэмсэлдэ хитадай литература ехэхэн үүргэ эзэлнэ.

Хитадай литература ба искусство болбол арадай революционно оюун мэдэрэлые ба политическэ хэмжээень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ туһалдаг байна. Литература болбол арадай аша туһые харадаг, өөрынгөө творческо методээр реалистическэ литература байха ёһотой гэжэ Хитадай коммунистическэ парти ба тэрэнэй вождь Мао Цзе-дун уранзохёолшодые саг үргэлжэ һургана. Мүнөө үеын хитадай литература хадаа хитад арадай эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлтэй нигта холбоотой. Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин нүлөөгөөр 1919 оной майн 4—5-да болоһон антиимпериалистическэ хүдэлөөнэй үедэ хитадай шэнэ литературын үндэһэ һуури табигдаа юм. Тус антиимпериалистическэ хүдэлөөн хадаа «литературна революциин» түлөө, тиихэдэ хитадай литературада байһан условно-романтическа ба реалистическэ хоёр шэглэлнүүдэй бэе бэеһээ илгаран һалалгын түлөө болоһон хүдэлөөнтэй нигта холбоотой юм.

Оронойнгоо дүлэтэ патриот, агууехэ уранзохёолшо-гуманист Лу Синь (1881—1936) болбол хитадай шэнэ реалистическэ литературын үндэһэ һуури табиһан байна. Лу Синь өөрынгөө зохёолнууд соо хитад арадай бодото ажабайдалые үнэн зүбөөр харуулдаг байгаа. Тэрэ хадаа гайхамшагта публицист һэн. Лу Синь өөрынгөө статьянууд соо бусад уранзохёолшодые ба бүхы хитад арадые японско булимтарагшадта эсэргүү эрэлхэгээр тэмсэжэ, оронoo хамгаалхыень уряалдаг байгаа. «Би нэгэдэмэл фронтын политикын түлөөб, юуб гэхэдэ, би миил уранзохёолшо бэшэ, харин хитад хүнби... Гадаадын дайсан тээшэ винтовкоёо шэглүүлхэ гээшэ мүнөө эгээл шухала» гэжэ тэрэ бэшээ һэн. Демократическа шэнэ литературын улам хүгжэхын түлөө Лу Синьтэй хамта Го Мо-жо, Мао Дунь, Дин Лин ба бусад тэмсэһэн байна.

Шэнши-Ганьсу-Нинси гэжэ хилэ шадарай тусхай районой столица Яньанда 1942 оной май соо болоһон литературын ба искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн хитадай литературын хүгжэлгэдэ ехэхэн туһа хүргөө. Тус зүблөөн дээрэ хитад арадай вождь Мао Цзе-дун дэлгэрэнгы үгэ хэлэжэ, үнгэрһэн жэлнүүдэй дүнгүүдые гаргаад, хитадай литературын саашанхи зорилгонуудые тодорхойлһон байна. Мао Цзе-дунай табиһан зорилгонуудые хитадай уранзохёолшод творческо хүдэлмэриингөө дайшалхы хүтэлбэри болгоһон байгаа. Тэмсэжэ байһан хитад арадай литературада шэнэ темэнүүд ба шэнэ геройнууд бии болоо һэн. Национально-сүлөөрэлгын түлөө тэмсэл, ангиин тэмсэл (илангаяа аграрна реформын түлөө тэмсэл), ажал хүдэлмэри тухай темэнүүдтэ олон зохёолнууд бэшэгдэдэг байгаа. Тиигэжэ Арадай-сүлөөлэлгын армиин сэрэгшэд ба командирнууд, хүдэлмэришэд ба таряашад хадаа хитадай уранзохёолшодой уранһайханай зохёолнуудай гол геройнуудынь болоо юм.

Сүлөөлэгдэһэн Пекиндэ 1949 оной июлиин 30-да литература ба искусствын хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэхитадай нэгэдэхи съезд нээгдээ һэн. Тэрэ хадаа 30 жэлэй туршада хэгдэһэн творческо хүдэлмэриин дүнгүүдые гаргаад, литература ба искусствын саашанхи зорилгонуудые хараалһан байна.

Хитадай уранзохёолшодой, поэдүүдэй бэшэһэн зохёолнууд хадаа шэнэ Хитадай литературын түргэн хүгжэлтые, уранзохёолшодой творческо ба идейнэ ургалтые, арадтаяа тэдэнэй нигта холбоотой байһыень элеэр харуулна. Дин Линэй «Саньгань мүрэн дээгүүр гараһан наран» гэжэ романиие, бэлигтэй уранзохёолшо Чжао Шулиин «Лицзячжуанда болоһон хубилалтанууд» гэһэн повестиие советскэ уншагшад халуунаар угтаа юм. Эдэ зохёолнууд хадаа уншагшадые Хитадай деревнидэхи шэнэ ажабайдалтай танилсуулна. Мүн энэ темэдэ Чжоу Ли-бо гэгшын «Шуурган» гэжэ роман зорюулагданхай. Деревнидэхи ангиин тэмсэл бусадшье уранзохёолшодой зохёолнууд соо һайнаар харуулагдана.

Хитадай Арадай Республика оронoo индустриализацилжа эхилээ. Хитадай уранзохёолшод ба поэдүүд хүдэлмэришэн ангиин ажалай габьяа, ударнигуудай хүдэлөөн, фабрика ба заводуудта дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөн тухай зохёолнуудые бэшэнэ. Электростанциие хүдэлмэришэдэй һэргээн бодхоожо байһан тухайда «Урагшаа дабшагша хүсэн» гэжэ повесть мэдээжэ уранзохёолшо Цао Мин бэшээ.

Хитадай поэзи түргөөр хүгжэнэ. Агууехэ Сталинай түрэһөөр 70 жэл гүйсэһэнэй ойдо зорюулжа хитадай поэдүүдэй бэшэһэн шүлэгүүд хадаа демократическа шэнэ поэзиин творческо ба идейнэ ургалтые гэршэлнэ. Бэлигтэй поэт Ай Цин «Сталинда бэлэг» гэһэн ехэ поэмэ соогоо иигэжэ бэшэнэ:

Сталинай ашань
Огторгойн наранһаа үлүү ехэл,
Сталинай хэрэгүүд
Алдар соло зондоо асарнал.
Сталинай бодолнууд
Арад бүгэдын хүсэлынь
ханганал.
Хүн тушаа Сталинай анхарал
Океан далайһаа үргэн,
гүнзэгыл...

Дэлхэй дээрэ эгээл түрүү литература болоһон советскэ литература хитадай мүнөө үеын литературын хүгжэхэ хэрэгтэ ехэ нүлөө үзүүлнэ. Литературын ба искусствын асуудалнуудаар ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолнууд хитад хэлэн дээрэ оршуулагдаһан байна. Тус тогтоолнуудые хитадай уранзохёолшод шудална. Хитадай мэдээжэ уранзохёолшо ба общественнэ ажал-ябуулагша Мао Дунь иигэжэ хэлээ юм: «Советскэ литература хадаа нюдыемнай нээжэ, литература ба искусствын манай прогрессивнэ, революционно хүдэлмэрилэгшэдые хүмүүжүүлһэн байна... Советскэ литература манай ехэ ахамнай юм. Тэрээнһээ бидэ саг үргэлжэ һургаал абанабди».

Ородой классигууд Пушкин, Лермонтов, Тургенев, Толстой, Чехов ба бусадай, тэрэшэлэн советскэ уранзохёолшод М. Горькиин, В. Маяковскиин, М. Шолоховой, А. Толстойн, А. Фадеевэй, А. Серафимовичын, К. Симоновэй, Н. Тихоновэй, К. Фединэй ба бусадай зохёолнууд хитад хэлэн дээрэ оршуулагданхай. Социалистическэ реализмын үндэһэ һуури табигша М. Горькиин творчестводо хитадай уранзохёолшод ба уншагшад ехээр дурладаг юм. Тэрэнэй бүхы зохёолнуудынь шахуу хитад хэлэн дээрэ оршуулагданхай.

СССР-эй ба Хитадай Арадай Республикын хоорондохи культурна хани барисаан үдэр ерэхэ бүри улам бэхижэнэ. Демократическа хоёр агууехэ гүрэнэй культурын хүдэлмэрилэгшэдэй творческо хани барисаан хадаа хитадай литература ба искусствын түргөөр хүгжэхэ шухала нүхэсэлынь болоно.

* * *

Харин литературын хэблэл болбол «Хитадай рассказуудай

(Үргэлжэлэлынь 4-дэхи нюурта).

СОВЕТСКЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЕННА ДЕЛЕГАЦИ БУХАРЕСТ ЕРЭЭ

БУХАРЕСТ, августын 22. (ТАСС). Фашистска дарлалтаһаа Румынине советскэ сэрэгүүдэй сүлөөлһөөр 7 жэл болоһон ойн һайндэртэ хабаадахын тулада, Советскэ правительственна делегаци мүнөө үглөөгүүр Бухарест ерээ. Делегациин толгойлогшо—СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо Советскэ Союзай Маршал нүхэр К. Е. Ворошилов, делегациин гэшүүд—СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо А. Е. Богомолов ба СССР-һээ Румынида байгаа посол С. И. Кавтарадзе болоно.

Румынска Арадай Республикын министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ доктор Петру Гроза түрүүтэй Румынска правительствын гэшүүд, Румынска хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй генеральна секретарь Г. Георгиу-Деж түрүүтэй Румынска хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй гэшүүд, СССР-һээ Румынида байгаа посол С. И. Кавтарадзе, арадай демократиин оронуудай, Хитадай ба Германска Демократическа Республикын дипломатическа түлөөлэлгэтэ зургаануудай толгойлогшод, тэрэшэлэн Бухарестын ажалшадай олон тоото түлөөлэгшэд аэродром дээрэ советскэ делегациие угтаба.

Делегациие угтаха үедэ СССР-эй ба Румынска Арадай Республикын гүрэнэй гимннүүд гүйсэдхэгдөө, хүндэтэ харуул жагсаагдаһан байгаа. Аэродром советскэ ба румынска тугуудаар шэмэглэгдэнхэй байба.

Румынска Арадай Республикын министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Петру Гроза ба советскэ делегациин толгойлогшо нүхэр К. Е. Ворошилов амаршалгын богони үгэнүүдые хэлэбэд.

Аэродром дээрэ уулзаха үедэ, румыно-советскэ хани барисаанай ба Советскэ Союзай хүндэлэлдэ, советскэ делегациин хүндэлэлдэ, румынска арадай агууехэ хани ба багша Генералиссимус И. В. Сталинай хүндэлэлдэ үни удаан овацинууд нэгэтэ бэшэ болоһон байна.

ЯПОНИТОЙ БАТАЛХА ЭБЭЙ ДОГОВОР ТУШАА КОНФЕРЕНЦИДЭ ХАБААДАХЫЕ ЧЕХОСЛОВАКИ ЗҮБШӨӨРӨӨ

ПРАГА, августын 22. (ТАСС). Мүнөөдэр Чехословакиин гадаадын хэрэгүүдэй Министерство Прагадахи США-гэй посольстводо ното дамжуулан үгэбэ. 1951 оной сентябриин 4-дэ Сан-Францискода болохо конференцидэ уриһан США-гэй правительствын уряалые хүлеэн абаад, Чехословацка республикын правительство тус конференцидэ өөрынгөө делегадуудые эльгээхэнь гэжэ тус ното соонь хэлэгдэнэ.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, августын 21. (ТАСС). Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратнанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, бүхы фронтнууд дээрэ дайсанай добтолгонуудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохин, тэрэнэй хүнүүд ба техникые ехэ гээлтэ хоролтодо оруулжа байна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командованиин мүнөөдэр дамжуулһан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Үсэгэлдэр, зүүн эрье шадар дайсанай корабльнууд Вонсанда сүмэрэн ороод, энэ амгалан городые, мүн тэрэ шадарай газарнуудые зэрлиг муухайгаар буудаһан байна. Арадай армиин артиллерийскэ частьнууд дайсанай нэгэ кораблиие шэнгээһэн ба хоёр корабль ехээр гэмтээһэн байна.

ПХЕНЬЯН, августын 22. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани августын 22-то иигэжэ мэдээсэбэ:

Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, бүхы фронтнууд дээрэ дайсанай добтолгонуудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохёод, тэрэнэй хүнүүд ба техникэдэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа байна.

Корея тушаа США-гэй түсэбүүд тухай Телепресс агентствын мэдээсэл

ПРАГА, августын 22. (ТАСС). «Кореядэ шэнэ добтолго хэхые США бэлэдхэнэ» гэһэн гаршагтай мэдээсэл Делиһээ абаад, Телепресс агентство дамжуулба гэбэл:

«Делидэхи американска посольстводо дүтэ байһан нюурнуудай мэдээсэһэнэй ёһоор, американска сэрэгэй министерство хадаа даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай Кэсондо боложо байгаа хэлсээнүүдэй үеые Кореядэ шэнэ ехэ добтолго бэлэдхэхын тулада ашаглаха гэһэн нюуса захиралта генерал Риджуэйдэ үгэһэн байна.

Энэ добтолго бэлэдхэлгэтэй дашарамдуулан, Кэсондохи хэлсээнүүдые шадаалһаа ехээр, хэдэн неделеэр удааруулха гэһэн захиралта генерал Риджуэй абаа. Энэ үе хадаа Хойто Кореяын городууд болон тосхонуудые ехээр бомбодохо, буудаха, сэрэгүүдые суглуулха, сэрэгэй хэрэгсэлнүүд ба буу зэбсэгүүдые тылһээ фронтдо абаашаха ябадалда ашаглагдаха ёһотой байна.

Добтолгын операцинуудые эмхидхэхын тулада, пехотно хэдэн частьнуудые Токиоһоо Корея руу абаашахыень Риджуэйдэ дурадхагдаа, тэдэ частьнууд японско резервнэ полицейскэ корпусой составһаа японско солдадууд ба унтер-офицернүүдээр нэмээгдэхэ байна.

Кореядэхи американска союзнигуудай сэрэгүүдэй командовани ба Кореядэхи ООН-эй түлөөлэгшэд эдэ бэлэдхэлнүүд тухай мэдэхэ ёһогүй байна, энээндэ Риджуэйн анхаралые американска сэрэгэй министерство хандуулаа».

Кореядэхи дай зогсоохые США-гэй залуушуул эринэ

ВАШИНГТОН, августын 21. (ТАСС). Эб найрамдалай түлөө тэмсэхэ нью-йоркско залуушуулай соведые түлөөлһэн делегаци үсэгэлдэр конгрессэхи өөрынгөө түлөөлэгшэдтэй уулзаһан ба Кореядэхи шуһа адхаралгые дары зогсоохо ябадал туйлахыень тэдээнһээ эриһэн байна.

Залуушуулай элдэб комитедүүдые, клубуудые ба дулдыдангибэшэ организацинуудые гэдэгые түлөөлһэн совет хадаа «даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүдэй боложо байха үедэ нэгэшье хүнэй үхэхэ ямаршье үндэһэн байхагүй» гэжэ зааба, конфликтын бүрин гуримшуулагдаха хүрэтэрнь эдэ хэлсээнүүдые хэжэ үргэлжэлхыень эрибэ.

Эб найрамдалай түлөө тэмсэхэ залуушуулай совет хадаа буудалдаа зогсоохо тухай хэлсээнүүдые үргэлжэлүүлхэ эрилтэтэй послани генерал Риджуэйдэ, ООН-эй хүтэлбэрилэгшэдтэ ба Трумэндэ эльгээхэ гэжэ соносхобо.

Вьетнамдахи дайнай ябуулганууд

ШАНХАЙ, августын 21. (ТАСС). Вьетнамска информационно агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, энэ оной июлиин эсэстэ Вьетнамска Арадай армиин частьнууд партизануудтай нигта хани харилсаатай ябажа, Нинь-Бинь провинцида (Ханойһоо урагшаа) французска сэрэгүүдэй олон добтолгонуудые гэдэргэнь сохиһон байна. Нинь-Бинь провинциин столицын райондо дайсанай хэдэ хэдэн отрядуудта контрдобтолго хэжэ, тэдээндэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулаа. Тан-Ми райондо (Нинь-Бинь провинци) дээрмэдэлгэ хэжэ байһан дайсанай отрядта партизанууд добтолжо 8 солдадыень алаа.

Ха-Донг провинцида (Ханойһоо баруун-урагшаа) арадай сэрэгүүд Ми-Дук райондо ургаса үгы хэжэ байһан дайсанай подразделениие бута сохибо. Дайсанай 90 солдадууд ба офицернүүд алагдаһан, шархатаһан байна.

Хойто-атлантическа союзһааДаниин гараха тухай эрилтэ

КОПЕНГАГЕН, августын 22. (ТАСС). Хойто-атлантическа союзһаа Даниин гарахын түлөө хүдэлөөн һүүлэй үедэ Дани догор эдэбхитэй болобо.

Атлантическа пактын ямар байһые олохон хүнүүд мүнөө ойлгожо абаа гэжэ «Хольбек Амст Венстреблад» газетэ мэдүүлнэ. Грециин ба Турциин абтажа болохо магалгүй союзай гэшүүдынь байха дурагүйбди гэжэ газетэ бэшэнэ.

Хойто-атлантическа союзда Греци ба Турциие оруулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэлгэ хадаа энэ союзай агрессивнэ шэнжые элирүүлээ гэжэ «Роскилле Тиденде» газетэ ваана.

Даниин эб найрамдалай тала баригшадай олохон комитедүүд Хойто-атлантическа агрессивнэ пактһаа Даниин гарахые эринэ.

Эб найрамдалай тала баригшадай Копенгагенска комитедэй резолюци правительствода ба риксдагта эльгээгдээ, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Ямаршье удхагүй аад, улам шангадажа байгаа милитаризацилгада эсэргүү эрид протест мэдүүлнэбди, ушарынь энэ хадаа манай оронийе үгырэл хооһорхо ябадалда хүргэнэ. Даниин байдалда нилээд ехэ аюул тохёолдоод байна. Бидэнэртэ буу зэбсэг бэшэ, харин эб найрамдал хэрэгтэй».

Американска шпионууд тушаа гаргагдаһан приговор гүйсэдхэгдөө

ПЕКИН, августын 22. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, США-гэй туһада тагнуулай-хорлон һүйдхэхэ ябуулгануудые хэһэнэй түлөө, мүн Хитадай Арадай Республикын хүтэлбэрилэгшэдтэ эсэргүү террористическэ актнуудые бэлэдхэһэнэй түлөө саазалагдан алагдаха гэжэ, Пекинскэ сэрэгэй-контрольно комитедэй сүүдээр сүүдлэгдэһэн американска хоёр шпионууд Антонио Рива ба Рюици Ямагуци гэгшэд тушаа гаргагдаһан приговор үсэгэлдэр Пекиндэ гүйсэдхэгдөө.

Саазалан алаха газар тээшэ американска эдэ хоёр шпионуудые абаашажа ябаһан улицанууд арад зоноор дүүрэнхэй байгаа. Арад зон хадаа тэдэ тагнуулшадай хорото ябуулганууд тушаа зэбүүрхэлээ мэдүүлбэ. «Империализм үгы болог лэ!», «контрреволюционернүүд үхэг лэ!», «Хитадай Арадай Республика мандаха болтогой!», «Мао Цзе-дун мандаха болтогой!» гэһэн хашхаралдаанууд болобо.

Французска правительство Вьетнамдахи дайнда эльгээхын тулада залуушуулые элсүүлнэ

ПАРИЖ, августын 21. (ТАСС). Вьетнамдахи французска эзэмдэлгын сэрэгүүдэй гээлтэ хоролтоор сошордоһон Плевэнэй правительство мүнгэ ехээр үгэхэбди гэжэ идхан, шэнэ солдадуудые элсүүлжэ байна.

Вьетнамдахи «муухай дайнда» хабаадаһанай түлөө ехэ мүнгэ залуушуулда үгэхэ гэжэ үргэнөөр зарлаһан соносхол «Об» газетэдэ толилогдоо. «Гурбан жэл дайлалдахаар Индо-Хитад ошохо хүсэлөө энэ оной октябриин 1 хүрэтэр мэдүүлһэн залуу француз бүхэн 150 мянган франк тусхай шан абаха юм. Хоёр жэлээр контракт баталһан нюурнууд 100 мянган франк абаха. Нэгэ жэлээр Вьетнам ошохые хүсэгшэд 50 мянган франк шан абаха»,—гэжэ тэрэ соносхол соо хэлэгдэнэ.

Өөрынгөө сэрэгэй аашануудые бэелүүлхын тулада дайнай хүнһые французска зонхилхы нюурнуудай худалдан абадаг тус прейскурантые «Ами ба шуһаяа худалдагты!» гээд гаршаглажа болохо юм.

Конгрессэ Трумэнай эльгээһэн послани

ВАШИНГТОН, августын 21. (ТАСС). СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй резолюцие ба Н. М. Швернигэй августын 6-най бэшэгые Трумэн мүнөө һаяхан конгрессэ дамжуулан үгөө гэһэн мэдээсэлые Сагаан Байшан (США-гэй президентын байдаг газар) толилбо. Гэхэтэй хамта, США-гэй президент болбол СССР-тэ эсэргүү хардалга хэһэн посланияа конгрессэ эльгээгээ.

Трумэнай послани хадаа агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Советскэ Союзай дурадхалые тойрон гарана, мүн Советскэ Союзда харша США-гэй хэмжээ-ябуулганууд тушаа СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй резолюци соо заагдаһан баримтанууд тухай огто дуугай үнгэрнэ.

Баримтануудта зүришэн, уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалай түлөө харюусалгые Советскэ Союзда тохохо гэжэ һэдэхэ зуураа, Трумэн хадаа «Холбоото Штадуудай политика хубилгахые конгрессэ зүбшэлнэгүйб» гэжэ послани соогоо мэдүүлнэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй резолюци ба Швернигэй бэшэг США-гэй газетэнүүд, журналнууд ба радиогоор тунхаглагдаһан хэбэртэйгээр послани соонь худалаар хэлэгдэнэ, үнэндөө тус документнүүдэй текст үсөөхэн газетэнүүдтэ толилогдоһон ба американска олонхи газетэнүүд тэдэниие дурдажа бэшээд лэ хизаарлаһан байха юм.

Спорт

Футболоор ба шат... түрүү һууринуу... эзэлхын түлө...

Яруунын аймагай цент... ново-Озерскдохи «Искра» ... һайн дуранай спортивна ... вын Совет эдир залуушуу... да футболоор ба шатарай... һууринуудые эзэлэлгын ... нүүдые һаяхан үнгэргэбэ.

Хоёр команда болон ... футболистнарай уулзалга ... Г. Минеевэй хүтэлбэрилд... командын илалтаар дүүрэ... командынхид нүгөөдүүлэй... рота руу 2 бүмбэгэ оруул... на.

Шатарай турнирта 11 хү... далсаа. Николай Борисов ... болохо 10 очкоһоо 10-е аб... дэхи, Олег Уваров 2 дохи ... нуудые эзэлбэ. Илагшадта ... вын грамотанууд барюулаа...

В. Бай...

Баскетболоор республикын тү... һуури эзэлхын тү... мүрысөөн

Баскетболоор республи... рүү һуури эзэлхын түлө... сөөн һаяхан дүүрэбэ.

Энэ мүрысөөндэ баскет... команда хабаадаһан бай...

Түрүү һууриин түлөө ... шанга тэмсэлэй эсэстэ, ... гэжэ спортивна общест... да 8 очко абажа, нэгэдэх... эзэлээ.

Улан-Удын ГорОНО-гэй ... тивна һургуулиин эдирш... мандын спортсменүүд 6 оч... жа, 2-дохи һуурида гараа.

А. Иг...

Хатарша морид... һорилго

Улан-Удын респуб... ипподром дээрэ хатарша ... һорилго һаяхан дүрбэдэхэ... Тэрээндэ 30 морид хабаа... тарша моридой урилдаа ... хэдэн зуун хүн суглараһан ...

Мухаршэбэрэй ... Сталинай нэрэмжэтэ ... «Ураган» гэжэ азарга ... шонь К. Т. Чернояров) 160... тэ 3 минута 0,9 секунда со... жа, түрүү һуури эзэлээ.

2 наһатай моридой 1600 ... урилдаанда Заиграйн ... Сталинай нэрэмжэтэ ... «Турчонок» гэжэ азарга 3 ... 20 секунда соо ерэжэ, б... ридоо гараа. 3 наһатай ... дундаһаа фельдшерско-ак... һургуулиин «Медик» гэжэ ... (3 минута 0,4 секунда), ... нэрэмжэтэ колхозой (Тарба... «Краля» гэжэ гүүн (3 ми... секунда) һайнаар хатаржа ... һууринуудые эзэлээ.

Е. М...

ХИТАДАЙ ЛИТЕРАТУРЫН ЗОХЁОЛНУУД

(*Түгэсхэл*)

сборнигые» 1950 ондо хэблэн гаргаа. Хитад арадай тэмсэлэй гурбан шатые—японско империалистнуудта эсэргүү тэмсэлые, гоминдановецуудтай хэһэн дайе ба хитад арадай авангард — героическа компартиин хүтэлбэри доро демократическа шэнэ Хитадые байгуулалга харуулһан 17 рассказууд энэ сборнигто хэблэгдэнхэй. Тус рассказуудые суута уранзохёолшод Чжао Шу-ли, Лу мэй, Цао мин, залуу уранзохёолшод Лю Бай-юй ба бусад бэшэһэн байна.

Өөрынгөө хуби заяанай эзэн болоһон жиирэй хитад хүнүүдтэ, эхэ орондоо халуун дуралал хадаа тематикаараашье, стилеэрээшье олон янзын эдэ рассказуудые нэгэдүүлнэ. Хитад арадай бүхы ажабайдалда коммунистическэ партиин хүтэлбэрилхы ба шэглүүлхы үүргэ эзэлдэгынь сборник соо эли тодоор харуулагданхай. Хитад арадай простой ажалшад—хүдэлмэришэд ба таряашад эдэ рассказуудай гол геройнуудынь болонхой. Эдэ бүхы рассказууд соо Хитадтахи бодото байдал, урдань үсын үедэ мүлжэгдэжэ ябаһан, гээгдэнги, үзэг бэшэг мэдэхэгүй байһан хитадуудай ухаан бодолдо болоһон ехэ хубилалтанууд үнэн зүбөөр тайлбарилагдан харуулагдана. Хитадтахи революци хадаа политическэ, экономическэ ба культурна байгуулалтын талаар хэгдэһэн революци байхаһаа гадна, мүн хүнэй ухаан бодолдо болон идеологидо болоһон революци гэжэ энэ сборник уншагшад тобшолол хэжэ шадаха байна. Тус рассказуудай авторнууд болбол гоминдановска журамай үедэ хитад арадта тохёолдоһон хүшэр хүндэ, харанхы мунхаг байдалые харуулна.

«Газар таряалангай налог», «Фу Гуйеын түүхэ» гэһэн рассказууд соогоо уранзохёолшо Чжао Шу-ли Хитадай ажалша арадые помещигүүдэй, чиновнигуудай ба ростовщигуудай хэлэшэгүй муухайгаар дарладаг, мүлжэдэг байһан тухайнь бэшэнэ. Хүнэй ямаршье һэшхэлгүй гоминдановска бандидууд ба дээрмэшэд хадаа үгытэй толюур таряашадые элдэб аргаар мэхэлдэг, тэдэндэ хүндэ хүшэр налог ашадаг байгаа.

Японско империалистнуудта эсэргүү национально-сүлөөлэлгын дайнай темээр уранзохёолшо Шао Цзи-нань «Тэдэниие хаанашье минэ хүлеэнэ» гэһэн рассказ бэшэһэн байна. Тус зохёол соо коммунистнууд хадаа японско булимтарагшадта эсэргүү дайнда бүгэдэарадай эмхидхэлшэдынь ба зоригжуулагшадынь гэжэ тодоор харуулагданхай. «Тэдэниие хаанашье минэ хүлеэнэ» гэһэн рассказай герой Ли Юн шэнгеэр дайсантай тэмсэхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа үгэһэн партизануудай баатаршалгануудые автор һайнаар харуулжа шадаа. Уранзохёолшо Мяо Кан «Герой эсэгын хүбүүниинье зоригтой» гэһэн рассказ соогоо арадай армиин зэргэдэ жагсаһан эсэгэ хүбүүн хоёрой эрэлхэгээр тэмсэжэ, геройнууд болоһыень харуулна. «Хонжоо наймаашанай хэрэм» гэжэ рассказ соогоо уранзохёолшо Шу Вэй үнэхөөрөө болоһон байдалые бэшэнэ. «Энеэрэн эреэн гүрөөһэн» гэжэ шоглогдоһон нэрэтэй болоһон помещик деревниингээ арад зониие элдэб аргаар мэхэлжэ, таряашадай газарыень буляажа абана. Деревнидэ арадай-сүлөөлэлгын армиин ерэхэтэй хамта помещигэй зонхилхы эрхэнь хаһагдана. «Тоогоо адлидхалгын» суглаан деревнидэнь болоно. Тиигэжэ бандидһаа үһөөгөө абаха саг ерэнэ. «Энеэрэн эреэн гүрөөһэн» зугадан тэрьелхэ гэжэ хүсэбэшье, таряашадта баригдана. Рассказай автор хадаа арадай сүүдэй боложо байһые үнэн зүбөөр харуулһан байна.

Хитадай арадай-сүлөөлэлгын армиин байгуулагдаһанһаа хойшо 24 жэл гүйсөө. Тэрэ хадаа сэрэгэй хатуу заршамтай ба Советскэ Армиин дайшалхы тактикын ба стратегиин баян дүй дүршэлдэ һураһан арми болоно. Армиин солдадууд дайшалхы һургаалһаа гадна, политическэ бэлэдхэлээ дээшэлүүлдэг юм. Тэндэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Энэ темэдэ, Лю Бай-юй «Гэртээ бусалга» гэһэн рассказаа зорюулаа. Автор хадаа сэрэгэй корреспондент байжа, арадай-сүлөөлэлгын армитай хамта Маньчжуриһаа Кантон хүрэтэр ошоһон байна. Тиигэжэ арадай-сүлөөлэлгын армиин сэрэгшэдэй байдалые һайса.мэдэхэ болоо юм. Арадай-сүлөөлэлгын армиин зэргэдэ таряашан Ли Гуан-хэ гэгшые хүмүүжүүлгэ шадабаритайгаар харуулагдаһан байна. Урдань Ли Гуан-хэ гоминдановецуудай армида хүсөөр татагдаад алба хэжэ байһанаа арадай армиин зэргэдэ орожо, олон байлдаануудта хабаадаха зуураа үдэр ерэхэ бүри ушар ёһо гүнзэгыгөөр мэдэдэг ба гоминдановецуудые үзэн ядадаг болоо юм. Арадай армитай хамта түрэл деревниеэ дайсадһаа тэрэ сүлөөлэлсэнэ. Тэрэнэй гэрыень гоминдановецууд һандаргажархиһан байгаа. Һохор болоһон хүгшэн эхээ, хүбүүгээ олоно. Нютагай демократическа засаг тэрээндэ шэнэ гэр ба газар үгөө. Ли Гуан-хэ деревнидэ үлэнгүй, харин дайсадые гүйсэд даралсахаяа армитаяа хамта саашаа дабшана.

Сборник соохи олон рассказууд шэнэ Хитадые байгуулалгын темэдэ, хуушанай хахадфеодальна заншалые эбдэжэ, хүнэй ухаан бодолые гэгээрүүлхэ темэдэ зорюулагданхай. Чжао Шу-лиин «Залуу Эр Хэйн гэрлэлгэ», Кан Чжойн «Миниин ээжэ», Юань Ю-минэй «Лю Сяо-ци хүн болоо» гэһэн рассказууд соо сүлөөлэгдэһэнэйнгөө һүүлээр Хитадай деревнинүүдэй хүгжэлтэ, таряашадай оюун мэдэрэлэй ба ажалай эдэбхиин ургалта, гэр бүлын ба гэрлэлгын асуудалнуудые шэнээр шиидхэлгэ харуулагдана. «Залуу Эр Хэйн гэрлэлгэ» гэһэн рассказ соо залуу хүнүүдэй дурлалгын түүхэ харуулагдана. Тиигэжэ Чжао Шу-ли Хитадай таряашадай шэнэ ба сүлөөтэ байдалтай уншагшадые танилсуулна. Хитадай революциин илалтын ашаар ажалша арадай зол жаргалтай болоһониинь элеэр хэлэгдэнэ.

Шэнэ Хитадта эхэнэрнүүд эрэшүүлтэй адли эрхэтэй болонхой. Тэдэнэр хадаа оронойнгоо общественно-политическэ ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Уранзохёолшо Цао Мин «Районно управын түрүүлэгшэ» гэһэн рассказ соогоо богоолшолгоһоо сүлөөлэгдэһэн хитад эхэнэрэй районно управын түрүүлэгшэ болоһые харуулна. Мүн Ван Жо-ванай бэшэһэн «Эдеэ хоолой пунктын начальник» гэһэн рассказ ехэ һонирхолтой. Энэ рассказай герой Люй Син-хай арадай-сүлөөлэлгын армиие хангахын тулада эдеэ хоолой пункт эмхидхэһэн байна. Тэрэ хадаа эрхим эмхидхэлшэ ба эдэбхитэй общественнэ ажал-ябуулагша юм. Тэрэнэй хүтэлбэреэр эдеэ хоолой багахан пункт оршон тойрон байһан деревнинүүдэйнгээ арад зонтой нигта холбоо байгуулжа, шэнэ, демократическа байгуулалта тогтоохо хэрэгтэ эдэбхитэйгээр туһална. Деревнинүүдэйнгээ таряашадай дунда Люй Син-хай ехэ хүндэтэй боложо, таряашад тэрэниие районно управын түрүүлэгшээр һунгана. Хитадай коммунистическэ парти болбол ямар хүнүүдые хүмүүжүүлэн ургуулнаб гэжэ Люй Син-хайн образоор рассказай автор шадамараар харуулаа.

Уранзохёолшо Лу мэй «Хоёр улаан туг» гэһэн рассказ соогоо фабрикада дэлгэрһэн ударнигуудай хүдэлөөн тухай бэшэнэ. Фабрикын түрүү хүдэлмэришэн Ли Чунь-цзе продукци ехээр гаргалгын түлөө хүдэлөөнэй үүсхэгшэнь болоно. Тэрэ хадаа хүдэлмэришэн Ван-Чен-баое бусад хүдэлмэришэдтээ хамта үни удаан хүмүүжүүлнэ. Ван Чен-бао хадаа шэнэ, демократическа ба хуушан байгуулалтануудай хоо... илгаае түрүүшээр ойл... байгаа. Тиимэһээ хууша... раал хүдэлмэрилжэ, ехэ ... гаргадаг байгаа. Коллекти... тон ехэ хүсэн юм. Фабри... лектив Ван Чен-баое хүм... жэ, тэрэниие түрүү хүдэлм... ударник болгоо. Уранз... Лю Бай-юй гэгшын ... «Үглөөнэй зургаан час» гэ... сказаар энэ сборник түгэ... рассказ хадаа Хитадай ... Республикын байгуула... һүүлээр бэшэгдэһэн юм. Ш... далые байгуулхын түлөө, ... ухаан бодолдохи хуушанай ... дэлые усадхахын түлөө хит... дай залуу республика үш... хүдэлмэри хэхэ байна гэж... харуулна. Тус рассказай г... батальоной командирай ... «Урагшаа! Туйлаһан амжи... зогсохогүй! Илалта тээшэ!... үгэнүүдээр рассказынь дүү...

Советскэ олон мянган у... Хитадай демократическа л... тературын хүгжэлтые ехэ ... тайгаар хаража байна. Т... ник хадаа Хитадай Арадай ... публикын литературатай т... хадань советскэ унш... туһалха байна. Хитадһаа ... лэн дээрэ тус рассказууд... шуулга муу бэшээр хэгд... ник хадаа ехэ һонирхолто... анхаралтайгаар уншагдаж...

СССР-эй ба арадай дем... оронуудай ахадүүгэй туһа... хитад арад коммунистичес... тиингаа хүтэлбэреэр шэнэ ... дал байгуулжа байна.

Д. Ул...

Харюусалгата ... Б. А. Очи...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отдело: партийной жизни, культуры и быта—6-32, сельскохозяйственной ... промышленности—6-84, мест. информации и писем — 6-84. Для междугородных переговоров — 18.

Н—03066. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Заказ ...